

ΕΘΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ
ΑΡΙΘ. 18

Ἐκαστον Τεύχος Δραχ. 1

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ "ΑΓΚΥΡΑΣ,"

ΑΘΗΝΑΙ
18 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ
1921

ΕΘΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΕΥΑΓ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡ. 20 - ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡ. 30
ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΔΟΛΛ. 6.

ΕΤΟΣ Α' ΑΡΙΘ. 18
15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1921

ΕΚΑΣΤΟΝ ΤΕΥΧΟΣ ΔΡ. 1

Διεύθυνσις: ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 44-ΤΗΛ. 11-07

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Ο Οίκος του Σουρή - Η πρώτη μου γνωριμία - Η έκδοσις του «Ρωμηού» - Ηποίησις του Σουρή - Ο μέγας ήθογράφος - Αί έσπαιρίδες και ό χαρακτήρ των.

Διά τούς ποιητάς και τούς λογογράφους τής νέας γενεάς ό οίκος του μεγάλου σατυρικού ποιητού μας Γεωργίου Σουρή υπήρξεν έν νυκτερινών καταφύγιον. Κατά πάσαν έσπέραν αί θύραι του ήσαν άνοιχταί εις πάντας τούς γράφοτας, αί δέ συναστροφαί παρετίνοντο πολλάκις μέχρι των πρωινών ώρών. "Όπως εισαχθή τις εις τον κύκλον τούτον ουδέμια άπαιτείτο διατύπωσις. "Όστις είχε διάθεσιν να μεταβή υπό την φιλόξενον στέγην του ποιητού έγινετο άμέσως εύπρόσδεκτος. Η οικοδόεποινα τον έδέχετο μετά πολλής φιλοφροσύνης και ό Σουρής τον εκάλει να μεταβαίη ανά πάσαν έσπέραν, θεβαιών αυτόν ότι θα εύρισκε καλήν συντροφίαν και, εάν τον διασκεδάζεν, ένα μικρόν μόνον, όπερ είχε καθιερωθή εύθως έξ άρχής και έθεωρείτο άνάποφενκτον, όπως ποικίλει τās έσπερίδας και μη δίδει εις αυτάς άσθηράν φιλολογικήν χροιάν.

Τās καθημερινάς έσπερίδας είχαν εισαγάγει ή κυρία Σουρή, όπως άποσπάση τον σύζυγον της από μίαν κακήν συνήθειαν, την όποιαν είχαν αποκτήσει επί τινα καιρόν, να μεταβαίη εις τās λέσχας, διά να σκοτώνη, όπως έλεγε, όλίγον τον καιρόν του. Διατεινονται πολλοί ότι το πάθος τής χαρτοπαιξίας είνε το ζωηρότερον πάντων, και ότι ό καταληφθείς άπαξ επ' αυτού καθίσταται μέχρι θανάτου θύμα του. Η κυρία Σουρή όμως τιαύτην εξήσκει επίδοσιν επί του ποιητού, ώστε και αυτό το άκαταδάμαστον πάθος του κατέπνιξε. Κατά την χαρτοπαιξικήν—ως την όνομάσω ούτω—περίοδον του ποιητού συνεδέθη στενωτέρον μετ' αυτού. Η πρώτη μας γνωριμία έχρονολογείτο πρό τινων ετών και ήτο λίαν περίεργος. Ο Σουρής έγραφε τότε καθ' εκάστην έν επίκαιρον ποίημα διά το «Μη Χάνεσαι», αλλά πολλάκις όπως του το άποσπάση ό Γαβριηλίδης έπιπε κυριολεκτικώς αίμα, διότι ό Σουρής άνέβαλε διαρκώς να το γράψη. Μίαν μεσημβρίαν διε είχαν μεταβή εις το γραφείον του «Μη Χάνεσαι», όπου μ' επερίμενον ό διευθυντής του διά να προγενματίσωμεν, με παρεκάλεσεν άπεριμένωμεν όλίγον όπως τελειώση ό Σουρής το ποίημα, όπερ έγραφε, διά να τον πάρωμεν μαζί. Τον Σουρήν δέν τον έγνώριζα άκόμη προσωπικώς. Με κατέδελγεν όμως ή ποιήσις του, ή και' έξοχήν ρεαλιστική, και μετά χαράς ήκουσα ότι θα τον είχαμε συντροφιά εις το πρόγευμα. Μετά τινα ώραν ήκουσα από το παρακειμενον δωμάτιον κρανγάς και κτυπήματα. Ο Γαβριηλίδης εκάρχησε τον όμηρικόν του κρηγασμόν και μου είπε:

—Ετελείωσε το ποίημα. Έπροχώρησε προς την θύραν του παρακειμένου δωματίου, κάτωθεν τής όποιάς εξήγγιστο

μερικά χειρόγραφα. Τότε ό Γαβριηλίδης εξεκλείδωσε αυτήν και επέταχθη ένας νέος με ισραηλιτικήν μορφήν, έχων άφθονον κασιανήν κόμην και γένειον Ίησοϋ, ως παρεδωκεν ήμιν ή άγιογραφία την μορφήν του. Ήτο ό Σουρής, τον όποιον είχε κλείσει ό διευθυντής του «Μη χάνεσαι» μέχρις ότου περαιώση τούς διά το φύλλον στίχους, όστινες ήσαν τό έντρούφημα του κοινοϋ. Έπληροφορήθη ότι διά να μη του ξεφεύγη, τον εκλείδωνεν εις το δωμάτιον και δέν άνέκτα την έλευθερίαν του, παρ' ότιαν ετελείωνε την σιτιχοργίαν. Τοϋτο συνέβαινε τακτικώτατα. Τοιοντοτρόπως δέ έγράφοντο τά επίκαιρα εκείνα ποιήματα του Σουρή, άναφερόμενα εις πολιτικά ή κοινωνικά γεγονότα τής ήμέρας, τά όποία έδημιούργησαν την πανελληνιον φήμην του. Έτσι έγινε η πρώτη γνωριμία μου μετά του Σουρή.

Έκτοτε συνεδέθημεν στενωτάτα. Συνηγόμεθα κάθε έσπέραν εις την κατοικίαν του φίλου μας Νικολάου Μαντζαβίνου, επί τής όδοϋ Σοφοκλέους, όπου επερούσαμεν τās νυκτερινάς μας ώρας, όμιλοϋντες και καλαμπορίζοντες. Δέν ένθνυμούμαι άκριβώς κατά τινα τρόπον παρεσϋρθημεν άμφότεροι εις τās χαρτοπαικτικās λέσχας, αίτινες έλειπόγγον έν πάση έλευθερία εις τά κέντρα τής πόλεως και εις τās όποιάς εύχρηστον παντός είδους άνθρώποι. Εύρισκε κανείς εις τās αιδούσας των, εις άς προσεφέρετο δωρεάν σοκολάτα, πολιτευομένους, άνοιάτους δικαστικόνς και διοικητικόνς ύπαλλήλους, άξιωματικόνς, χρηματιστάς και παντοίους άλλους ανθρώπους, οϋς είλκνε το θέλγητρον του λασκενέ. Οί άνθρωποι κατά την εποχήν εκείνην είχαν καταληφθή υπό χαρτοπαικτικής μαρίας και εις τās λέσχας εκείνας άφιναν κατά πάσαν έσπέραν το τελευταίον των πεντόδραχμον.

**

Έκει μετεβαίναμεν και ήμεις και όλοι σχεδόν οι τότε δημοσιογραφούντες, ότε μετά το μεσονύκτιον ετελείωνεν ή έργασία μας. Το πράγμα άνησύχει την κυρίαν Σουρή, ήτις επεβλήθη επί τέλους και επέβαλεν εις τον σύζυγον της να παραιτηθή τής ώραίας αυτής διασκεδάσεως, ούτω δέ εισήγαγε τās έσπερίδας περι' ών άνέφερον, και αί όποια διετηρήθησαν μέχρι του θανάτου του ένδόξου ποιητού. Με την ανάπτυξιν μάάλιστα των άξιερωστων θηγατέρων του περιέλαβον βραδύτερον και άλλα κοινωνικά στοιχεία, ούτω δέ απέβαλον τον αποκλειστικόν φιλολογικόν χαρακτήρα, όν είχαν άρχικώς.

Όλίγον χρόνον μετά την πρώτην μας γνωριμίαν ό Σουρής, τελειόφοιτος τής φιλοσοφικής Σχολής, άπεφάσισε να προσέλθη εις εξετάσεις και λαμβάνων το δίπλωμά του να επιδιώξη θέσιν καθηγητού. Τού όντι ένεφανίσθη μίαν ήμέραν ένώπιον των καθηγητών και δοκιμασθείς κεκλεισμένων των θυρών άπερρίφθη. Όπως παρασκευασθή δι' εξετάσεις είχε διακόρη τον άρι εκδοθέντα «Ρωμηόν», μετά την άπόρριψιν του δέ άνήγγειλε την εκ νέου έκδοσιν του διά του άκολούθου έξαστίχου:

ταβάλλεται, ούτω και ο από θείας τινός μαρμαρυγής περιβαλλόμενος Έλληνας εδέξατο μὲν πολλαχόθεν τὸ ἀγαθόν, τὸ καλόν, ἀλλ' ἢ δαιμονία αὐτοῦ φύσις διέμεινεν ἢ αὐτὴ ἀθυροσύνη, περιχαλῆς, ἀπλήρ, μεγαλοπρεπής, μεγαλεπήβολος, ἀνθρωπιστική.

Φρονῶ ὅτι οὐδαμῶς ὑπερβολὴν θὰ ἐξέφερον ἐὰν ἐξαρχατήριζον τὸ μεγαλεπήβολον τῆς ἑλληνικῆς διανοίας ὡς ἐξῆς: Ἐνθ' τὸ σὺμπαν εἶνε διηρημένον εἰς δύο μέρη, καὶ τὸ μὲν ἐν ὀνομάζεται οὐρανός, τὸ δὲ γῆ, τὸ μεγαλοουργόν τῶν Ἑλλήνων πνεῦμα τὸ ἡμῖν τοῦ κόσμου, τὴν γῆν, κατέκτησε διὰ τοῦ λόγου, ὡσανεὶ ἐμοίραζε τὸν κόσμον μὲ τὸν Θεόν καὶ οὐχὶ πρὸς τ' ἄλλα ἐπὶ τῆς γῆς ἔθνη διηγωνίζετο καὶ ἀντεφιλοτιμεῖτο. Διὰ τῆς κατακτήσεως δὲ ταύτης κατέστησε τὰς ιδέας τοῦ ἰδέας τῆς ἀνθρωπότητος, τὴν φιλοσοφίαν του, φιλοσοφίαν τῶν ἔθνων καὶ τὴν γλῶσσάν του, τὴν ἀμίμητον ἐκείνην καὶ θεοῖς ἀμύζουσαν γλῶσσαν κοινὸν γνώρισμα πάσης φυλῆς καὶ χώρας καὶ χρόνου.

Ἡ ἑλληνικὴ διάνοια ὑπετύπωσε τὴν ἐαυτῆς εἰκόνα ἀσυνοιδήτως καὶ ἀνευ ἐπικαταλογισμοῦ ἐν τῇ καλλιφραντάστῃ αὐτῆς μυθολογίᾳ. Ὁ Προμηθεὺς ἄνθρωπον ἐκ πηλῶ πλάσας καὶ μὴ δυνάμενος ἄλλως νὰ ἐμφύσησεν αὐτῷ ζωὴν καὶ λόγον καὶ νοῦν, ἐλάσφεν ἀπὸ τοῦρανοῦ τὸ θεῖον πῦρ, δι' οὗ ἐπέβαλεν αὐτῷ ψυχὴν κρατίστην καὶ ἀθάνατον. Καὶ ὁ Ἑλληνας, ὁ ἕτερος πυρφόρος Προμηθεὺς ἐπέσταξεν εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ πνοὴν θεσπέσιαν καὶ τὸ νέκταρ τῆς ἀειθαλοῦς νεότητος καὶ ἀθανασίας.

Ἄν τὰ κοσμοϊστορικὰ γεγονότα ὕψως ἀνωτέρα τις πρόνοια πρὸς ὠφισμένον τι ὁδηγεῖ καὶ κατευθύνει, θεθαίως ὀφείλουμεν νὰ πιστεύσωμεν ὅτι οὐχὶ ἀσκόπως ἀνεστήσεν ἐκ τῶν νεκρῶν τὸ ἔθνος ἐκείνο, ὅπου μόνον μεταξὺ τῶν ἔθνων κατακτόμενον κατέκτα διὰ τοῦ λόγου καὶ ἠττώμενον ἐνίκα διὰ τοῦ πνεύματος καὶ δουλούμενον ἤρχε διὰ τῶν φῶτων αὐτοῦ.

Ο ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ ΕΝ ΤΗ ΖΩΗ

ΜΕΛΕΤΗ ΥΠΟ Ν. Σ. ΘΕΟΦΑΝΙΔΟΥ

Εἶνε δυνατὸν νὰ ἐξετασθῇ σχέσηεις τῶν κυττάρων τῆς γαίης οὐσίας τοῦ φλοιοῦ τοῦ ἐγκεφάλου διενθρονόντων σκέψιν, μνήμην, κρίσιν, αἰσθήσεως ζωϊκὸν ὄργανισμὸν, πρὸς τὸν Ἡλεκτρισμὸν καὶ Μαγνητισμὸν.

Κατὰ τὴν ζωὴν, τὸ αἷμα κυκλοφορεῖ προσιρδόμενον ἐπὶ τῶν τειχωμάτων τῶν ἀρτηριῶν καὶ φλεβῶν δι' ὧν διέρχεται, καὶ μὲ ὠρισμένην θερμοκρασίαν.

Ἐπειδὴ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα γεννᾶται διὰ τῆς προσιρδῆς καὶ παράγει θερμότητα τοῦ ἀγωγοῦ του, οἰοῦνθ' ὅτι καὶ ἂν ἢ τὸ σῶμα καὶ οἰοῦνθ' ὅτι ὁ ἀγωγός, διὰ ταῦτα φρονικὸν εἶνε νὰ ἐξετασθῇ, κατὰ πόσον δύναται νὰ παραλληλισθοῦν αἱ ἐνέργειαι τῶν ἰδιοτήτων τούτων.

Εἰδὼς ἐξ ἀρχῆς γεννᾶται τὸ ἐρώτημα, μὲ τὸ δεδομένον ὅτι αἱ ἰδιότητες τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ἐφαρμόζονται ἐν τῷ σῶμα τοῦ ζῶου, ἐὰν ἢ κίνησις τοῦ αἵματος κατὰ τὴν κυκλοφορίαν γίνεται πρόξενος φαινομένων ἠλεκτρικῶν καὶ ἂν τὰ τελευταῖα ταῦτα εἶνε τὰ αἷτια τῆς θερμώσεως τοῦ ζῶου.

Διὰ σήμερον εἶνε γενικῶς παραδεχόμενον ὅτι εἰς τὴν καθὼν δευγόνον, ἀνθρωπος ἢ καὶ ἄλλον χημικὸν οὐσίαν, ὀφείλειται ἢ θερμοῦ τῆς οὐσίας. Δὲν ἀπομείνειται οὐχ ἥτιον νέα δοξασία νὰ ὀρίσῃ νέαν θεωρίαν, ἐξ ἧς νὰ προκύβουν νέα συμπεράσματα, ὡς συνέθη εἰς ἄλλους κλάδους τῆς ἐπιστήμης.

Ἡ ἄποψις τῆς ὑπόθεσεως τῆς θερμοκρασίας κατὰ τὸν πυρετὸν, ὅπου μείζων συγκρότης τῆς πράξεως, συνεπάγει ταχύτεραν κυκλοφορίαν, ἐξηγεῖται τρόπον τινὰ τὴν ἡμετέραν δοξασίαν τῆς ἐκ τῆς προσιρδῆς ἐπὶ τῶν τειχωμάτων φλεβῶν καὶ ἀρτηριῶν μείζονος ἀναπύξεως ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, ἐξ οὗ αὐθῆσις τῆς θερμοῦτος.

Ἐτέρα ἄποψις μᾶλλον ἐνδιαφέρουσα, εἶνε τοῦ ἀρτηριακοῦ καὶ φλεβικοῦ συστήματος, οὐδόλως διαφερόντων τῶν συστάτων, καὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος, ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς περιπέξεως αὐτοῦ, χρησιμοποιήσεως τρόπου τινὰ, ὡς δευτερευόντος κυκλώματος ἐπαγωγικῆς ἀπάρτου.

Ἐγείρεται ἡ σκέψις, ὅτι ταῦτα εἶνε ὡς ἂν, ὁμοίως πρὸς τὴν ἀπάρτου, ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος ν' ἀναπύσεται μεγίστης τάσεως ἠλεκτρογενετικὴ δύναμις, μὲ φαινόμενα ἠλεκτρομαγνητικὰ ζῆνάλογα τῶν φυσικῶν ἰδιοτήτων τῶν διαφόρων ὄντων καὶ ἀνθρώπων.

Μὲ τὴν προϋπόθεσιν ταύτην καὶ μόνην, εἶνε δυνατὸν νὰ ἐξηγηθῇ ἢ ἐντύπωσις εἰς ἀσθενεστέρους ὄργανισμούς, ἐκεῖνο τὸ ὅποιον κοινῶς λέγεται μαγνητικὸν ρεῖσιν, τὸ ὅποιον ἐνδοξάζεται ἐν πλεονασμῷ εἰς τοὺς ἠνωιστάς, καὶ ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ ἐπηρεάζῃ τὴν βούλησιν.

Ἐὰν τοιαύτη τις θεωρία ἤθελε θεμελιωθῇ, ὃ ἐστὶν ἠλεκτρομαγνητικὴ ἐνέργεια νὰ διέπῃ τὸ σῶμα τῶν ὄντων καὶ ἀνθρώπων, τότε ἐνδόλως θὰ ἠρηγεύετο καὶ πᾶσα σχετικὴ μηχανικὴ ἐνέργεια. Διότι ὁ διὰ τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος παραγόμενος ἠλεκτρισμὸς, μετατρέπεται εἰς ἐξ ἐπαγωγῆς ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος τοιοῦτον. Ἄλλ' ἐκ τῶν κυττάρων τοῦ φλοιοῦ τοῦ ἐγκεφάλου, ἄρχεται τὸ πλῆθος τῶν νεύρων μετὰ τῶν διακλαδώσεων τούτων, τὰ ὅποια ὅλα ὁμοῦ εἶνε ἀπειράριθμοι ἠλεκτρικοὶ ἀγωγοί. Διὰ τῶν τελευταίων τούτων διενθύνεται πᾶσα κίνησις ἐνδοεὶδησις ἢ ἀσυνείδητος διὰ τῆς βουλῆσεως, ἀναλόγως τῆς ποιότητος τῶν καταστατικῶν κυττάρων ἐκάστου ὄντος καὶ τῆς ἐνεσιώσεως καταστάσεως αὐτῶν.

Εἶνε βέβαιον καὶ πειραματικῶς ἀποδεδειγμένον ὅτι ἢ διενθύνει τῶν κινήσεων ἀνήκει εἰς τὸν ἐγκεφάλου καὶ εἰδικῶς εἰς τὴν φαιάν οὐσίαν αὐτοῦ. Ἐκεῖ ὑπάρχουν τὸ κέντρο ἐξ ὧν ἐξαρτῶνται αἱ διὰ τῶν νεύρων ἐπιτηγανόμεναι κινήσεις. Αἱ παραδεδειγμένα ἰσχυρὰ σειρὰ κυττάρων, ἢ τῶν κηλητικῶν, τῶν αἰσθητικῶν καὶ τῶν καταστατικῶν, μᾶς χρησιμοποιεῖται ἵνα ἐξηγηθῶμεν τὸ ἠλεκτρικὸν σύστημα, ὅσον ἀφορᾷ τὴν μηχανικὴν ἐνέργειαν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ὄντων. Ὅ ἐστὶν, ἢ ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος διὰ τῆς κινήσεως τοῦ αἵματος ὑπάρχουσα μεγάλῃ ἠλεκτρογενετικὴ δύναμις, ἐκπέμπεται ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου, ὡς ἀπὸ πύρακος διανοῆς, καὶ οἱ διάφοροι διακλάται, οἱ πρὸς παροχὴν ρεύματος εἰς τὰ διάφορα κυκλώματα, εἶνε κατ' ἀνάγκην τὰ ἀνωτέρω ἀναφερόμενα κύτταρα. Ταῦτα ἀνήκουν εἰς τὴν βούλησιν, καὶ ἐνεργεῖν τὴν προσαγῆ αὐτῆς, κανονίζουσι τὸ μέγεθος τῆς ἀριεμένης δυνάμεως πρὸς τὰ σημεῖα εἰς ἃ προσιάζεται ἢ ἐνέργεια.

Εἶνε ἀδύνατον ἐνταῦθα νὰ παραλείψωμεν νὰ τὸ εἰπωμεν, ὅτι ἐὰν μία τοιαύτη θεωρία ἐδραιωθῇ, ἢ ἰατρικὴ θέλει συνδεθῇ ἀρρήκτως πρὸς τὸν ἠλεκτρισμὸν καὶ τότε μέτρι καὶ τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν θὰ ἐξηγηθῶν μὲ ἀπλότητα κατὰ σειρὰν οἱ ἀναριθμητοὶ μηχανικοὶ συνδυασμοί, οἱ ἀπαιτούμενοι πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν πολλαπλῶν ἀναγκῶν ἐκάστου μέρους τοῦ σώματος.

Εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι ἢ χημικὴ δράσις ἢ κατὰ τὴν ἀφομοίωσιν τῆς τροφῆς ἐν τῷ ὄργανισμῷ τοῦ ἀνθρώπου, ὑπείκει εἰς ἠλεκτρικὴν ἐνέργειαν. Οὐδεμίαν σοφίαν ἢ προφητείαν εἶνε ἀνάγκη ὅπως λεχθῇ κατὰ πεποιθήσεως ὅτι λαμβάνει χώραν ἠλεκτροδύναμις καὶ μόνον τοιαύτη ἐνέργεια. Τὰ ὁξέα ἐκκρίνονται θεθαίως, ἀλλὰ χρησιμοποιεῖται διὰ τὸ ἠλεκτρικὸν στοιχεῖον.

Τὰ αἰσθητήρια ὄργανα εἶνε ἠλεκτροδία τοῦ νευρικοῦ συστήματος, ἀνάλογα πρὸς τὸν προσορισμὸν των, διαφέροντα ἀλλήλων ὡς πρὸς τὴν ἐναισθησίαν, ὡστε κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ ἐξυπηρετῶνται αἱ αἰσθήσεις. Ἡ ἀγῆ θεθαίως εἰς ὀλόκληρον τὸ σῶμα ἔχει ἠλεκτροδία. Ἄλλ' εἰς τὰς θέσεις τῶν ἄλλων αἰσθητηρίων ὄργάνων, ὅν τοῖς ἠλεκτρο

δοῖς τῆς ἀγῆς, ὑπάρχουν ἠλεκτροδία εἰδικὰ τῆς ἄλλης αἰσθήσεως.

Ὁ ἀνθρωπος ὀλίγον κατ' ὀλίγον συνετέλεσε τὰς προόδους τῶν ἐπιστημῶν, ἐξ ὧν αἱ πλείοται προέκυψαν ἐκ σειρᾶς παρατηρήσεων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥτιον ἀκριβῶν τὰς ὁποίας ἐνδοξάζει εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ προσέξῃ καὶ σημειώσῃ. Μεταξὺ τῶν παρατηρήσεων τούτων, πρέπει νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα καὶ ὁ τρόπος κατ' ὃν τὸ δὺν καὶ τριῶν αἰώνων οἱ κάτοικοι τῆς ξηρᾶς ἐπετέγγον, μὲ προσέγγισιν τὴν πρόγνωσην τοῦ καιροῦ καὶ δὴ τῆς βροχῆς.

Ζῶα γρωσιὰ εἰς τοὺς ἀγρότας ἀποτόμως διέκοπτον τὸν συνήθη τρόπον τῆς ζωῆς των καὶ ἀπεσφόρον νὰ κρυβῶσι ὅπως ἀποφύγοσι τὴν ἐνόχλησιν τοῦ ἐκ τῆς ἀμωσφαίρας πεπληρωμένου ἠλεκτρισμοῦ, ὅστις προσέβαλε τὰ ἠλεκτροδία τῆς ἀγῆς των.

**

Εἶνε ἤδη ἀποδεδειγμένον ἐπιστημονικῶς, ὅτι τὰ ἀνθρώπινα νεῦρα περιβάλλονται ὑπὸ ἀπομονωτικῆς οὐσίας, καὶ εἶνε ἀνεπὶς ἀγωγοὶ ἠλεκτρικοὶ τέλειοι. Ὅμοιως τὰ πλεῖστα τῶν κέντρων, ἢ τῆς ὀράσεως, τῆς ἀκοῆς, τῆς μνήμης, τῆς κινήσεως καὶ πολλὰ ἄλλα, εἶνε τελείως ὀρισμένα ὅσον ἀφορᾷ τὴν θέσιν των ἐπὶ τῆς γαίης οὐσίας τοῦ ἐγκεφάλου καὶ ὁ ὀρισμὸς οὗτος ἐγένετο πειραματικῶς, κατὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν διάθεσιν τοῦ συστήματος τῶν ἐκ τῶν κέντρων τούτων προερχομένων κινήσεων ἢ ἰδιοτήτων συνελεῖα τοπικῆς τινος παθῆσεως τοῦ ἐγκεφάλου.

Γνωστὸν τοῖς πᾶσιν εἶνε ὅτι ἀσχολοῦνται σήμερον οἱ ἐπιστήμονες ἰατροὶ νὰ ὀρίσουν τὴν θέσιν τοῦ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ μονοκτοῦ κέντρον, τὴν ὅποια παραδέχονται ἄλλα δὲν βλέπουν ἀκόμη. Ἄλλ' ἐπίσης εἶνε γνωστὸν ὅτι ἢ γαῖα οὐσία τοῦ ἐγκεφάλου, οὐδαμῶθεν ἀπομονοῖται ἀπομονωτικῶς ὡστε νὰ δίδῃ κατὰ τὴν ἐξέτασιν τὰς θέας τῶν κέντρων τούτων, αἱ ὅποια ἐν τοῖσις ὑπάρχουν καὶ γίνονται καταλλήλα ὡς ἀνωτέρω ἐλέγχθη.

Ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου ἐκπέμπονται οἱ ἀπειροὶ κλάδοι τοῦ νευρικοῦ συστήματος καὶ ἐκεῖ ἐδρεύουν κατὰ τὰ κέντρα. Δὲν νὰ παρατηρηθῇ ὅτι ἐνθ' ἀγ' ἐνθὸς προακτικῶς φαίνεται ὅτι τὰ κέντρα ταῦτα δὲν συνδέονται πρὸς ἀλλήλα, ἀλλ' οὔτε ἀποχωρίζονται ἐξουσίας τινὸς ξένης (ἢ ἐστὶ, πάσχει τὸ κέντρον μίαν κινήσεως ἐνθ' ἢ τὰ λοιπὰ λειτουργοῦν καλῶς) ἐν τοῖσις εἶνε ἀνάγκη θεωρητικῶς νὰ γίνῃ παραδεκτὸν ὅτι ἔχουν σύνδεσμον πρὸς ἀλλήλα μέρους ἐνθὸς ὀρισμένου ὅρου, καὶ τοιαύτης ὑάλισται φάσεως, ὡστε τὰ μὲν νὰ ἴσχυροσθῶν πρὸ τῶν δὲ, ἀναλόγως τῶν παρουσιαζομένων ἀναγκῶν.

Ἄς ἐξετασθῇ τὸ φαινόμενον τοῦ ἠνωιστικοῦ πειράματος, τὸ ὅποιον εἶνε καὶ γενικῶς παραδεχόμενον ὡς μαγνητικὸν φαινόμενον. Ὁ μαγνητιστὴς παρεμποδίζει δύο τῶν αἰσθήσεων τοῦ ὑποκειμένου, τὴν ὄρασιν καὶ τὴν ἀκοήν, κατέπειτα τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ φράττει τὰ ὄτα αὐτοῦ. Τοποθετεῖται ὀπισθεν τοῦ ὑποκειμένου καὶ εἰς ἀπόστασιν τινα καὶ ἐκτελεῖ διὰ τῶν ἰδίων του χειρῶν κινήσεις, χωρὶς νὰ θίγῃ τὸ ὑποκείμενον. Τὸ τελευταῖον τοῦτο κινεῖται κατὰ τὰς ἐνδείξεις τοῦ ἠνωιστικοῦ, αὐτομάτως τῶν τῶν τῶν νὰ, παρακολουθοῦν τὰς ἐπιταγὰς τοῦ ἠνωιστικοῦ. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ βούλησις εἰς τὸ ὑποκείμενον δὲν ὑπάρχει, οὐδὲ ὄρασις, οὐδὲ ἀκοή, ἀλλ' αἱ δυναμικαὶ γραμμαὶ ἐκπεμπόμεναι ἐκ τοῦ ἠνωιστικοῦ, εἰσδόντων ἐνθὸς τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ ὑποκειμένου καὶ προσορινωῶς προξενοῦν ἀδράσειαν τῶν κέντρων τῆς ἀκοῆς καὶ τῆς ὀράσεως, ἀδράσειαν τῆς βουλῆσεως καὶ ἐνεργεῖν ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου ὡς ἐὰν τὰ κέντρα τῶν ἀνωτέρω αἰσθήσεων καὶ ἢ βούλησις τοῦ ὑποκειμένου νὰ μὴ ἐπιχρῶν. Οὐχ ἦτι

τον αἱ κινήσεις τοῦ ἠνωιστικοῦ, κατὰ τὸν χρόνον τούτου, ἐκτελοῦνται δυνάμει τῆς ἰδίας αὐτοῦ βουλῆσεως καὶ ἐπιταγῆς τῆς.

Τὸ ἀνωτέρω φαινόμενον συμβαίνει ὡς ἐὰν γενικὸν μαγνητικὸν σύστημα, πολυπολιτικὸν, ὑπάρχει ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ, μὲ δυναμικὰς γραμμάς περὶ ἕκαστον τῶν κέντρων. Ἡ βούλησις ἔχουσα ἰδίαν δυναμικὰς γραμμάς, νὰ συνδέεται μὲ ἕκαστον τῶν κέντρων. Τέλος αἱ δυναμικαὶ γραμμαὶ ἐκάστου τῶν κέντρων νὰ ὑπόκεινται εἰς μεταβολὰς τῆς ἐντάσεως των, ἀναλόγως ἐπιδράσεως ὁμοίας φάσεως δυναμικῶν γραμμῶν, ἐκπεμπομένων ἐξωτερικῶς καὶ εἰσδόντων μέχρις αὐτῶν. Τὸ τελευταῖον τοῦτο νὰ δύναται νὰ συμβῇ καὶ εἰς τὴν βούλησιν, ἐξαρτωμένην πάντως, ἐν μὲ τῷ τῶν ἀναλόγως τῶν ἰδιοτήτων τοῦ σώματος εἰς ὃ ἀνήκει.

Τὸ σῶμα ὑποκείμενον εἰς τὴν κόπωσην, κατορθώνει νὰ ἐπηρεάζῃ, διὰ τοῦ νευρικοῦ συστήματος, τὴν βούλησιν. Αὕτη, συνδεομένη μὲν ἐνθὸς ἐκάστου τῶν κέντρων, ἐπιφέρει χαλάρωσιν προσορινωῶν τῆς μαγνητικῆς διεγέρσεως τῶν διαφόρων κέντρων, ἐξ ὧν ἐπέρχεται κατάπαυσις τῶν κινήσεων. Οὐχ ἦτιον τὸ σύστημα, καίτοι ἐν προσορινωῶν ἀδρανεῖα, λόγω τῆς ἐκ κοπώσεως τοῦ σώματος ἐπιρροῆς ἐπὶ τῆς βουλῆσεως, διατηρεῖ ἀκραιῶν τὴν ἠλεκτρικὴν του κατάστασιν, ὀφειλομένην, ὡς ἐν τῇ εἰσαγωγῇ ἐλέγχῃ, εἰς τὴν ἀδιάλειπτον κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος. Ἐν τοιαύτῃ κατστάσει, ἢ ἰσορροπία ἐπέρχεται τῶν διαφόρων αἰσθήσεων τοῦ σώματος πρὸς τὸ περιβάλλον ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὄρασιν (ἦτις καὶ μὲ κεκλειομένα βλέφαρα λειτουργεῖ, διότι ἔπασσις φησὶς ἀνωτέρω ἐπιφέρει τὴν ἀφύπνισιν), τὴν ἀκοήν (διότι ὁ κοπῶς ἀφυπνίζει), τὴν ἀγῆν γενικῶς (διότι ὁ κοπῶς, τὸ νῦχος, ἀφυπνίζει), τὴν ὄρασιν (διότι οἰονδήποτε εἶδους δομεῖα ὀμοῖα ἀφυπνίζει) κλπ. Κατὰ τὴν ἀφύπνισιν ἢ βούλησις ἐπηρεάζεται ὑπὸ μίαν τῶν ἀνωτέρω αἰσθήσεων καὶ ἐνεργεῖ ἐπὶ τῶν διαφόρων κέντρων, ἐνθὸς ὡς ἐπέλεθη διατάραξις τις τοῦ περιβάλλοντος ὡς πρὸς τὰς ἀνωτέρω αἰσθήσεις. Ὅταν ὅμως τὸ σῶμα ἐν περιπτώσει μὴ τοιαύτης διαταράξεως ἀναπαυθῇ ἐπαρκῶς καὶ οἱ οὐσορευταὶ τῆς ἠλεκτρικῆς τοῦ ἐγκεφάλου πληρωθοῦν ἢ βούλησις θὰ ἀφελθῇ ἐλευθέρως καὶ ὁ ἀφυπνισθῇ τὸ ζῶον.

Κατὰ τὴν ἀνωτέρω ὄρα ἀναφερομένην κατάστασιν τοῦ ἔθνου, ἦτις ποσέγεται ὡς ἐκ τῆς κοπώσεως καὶ τῆς ἐξ αὐτῆς ἐπιβολῆς ἐπὶ τῆς βουλῆσεως, ἢ προσορινωῶν τῶν κινήσεων τῶν κινήσεων τοῦ μαγνητικοῦ δυναμικοῦ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς προσορινωῶν ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς καταναλώσεως ἠλεκτρομαγνητικῆς δυνάμεως δαπανωμένης κατὰ τὴν ἐργασίαν ἐκ τοῦ ἀποθευατικοῦ τοῦ οὐσορευθέντος κατὰ τὴν ἀνάπαυσιν, ἐπὶ πλέον τοῦ παραγομένου διορκῶς διὰ τῆς κινήσεως τοῦ αἵματος ἐν τῇ ζωῇ, ἀκριβῶς δηλαδὴ συμβαίνει ὅτι ὁ λαὸς λέγει «ὁ ἠνωιστικὸν ἀντλεῖ δυνάμεις».

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω φαίνεται ὅτι ἢ ὑπερέτασις τῆς ἠλεκτρομαγνητικῆς δυνάμεως τῶν τριαικῶν κυττάρων τῆς γαίης οὐσίας τοῦ ἐγκεφάλου (τῆς μνήμης καὶ τῆς σκέψεως, διὰ τοὺς καλλιτέχνας, τοὺς διανοουμένους καὶ τοὺς ἀνησίους), τὰ ὅποια ἐπιφέρουν συγχρότως καὶ ἐνεργεῖαν κυττάρων ἄλλων κέντρων κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς δράσεως ἐπέδῳ ἐπιτερούμενον ὄρα, ἐπιφέρει ἐξάντλησιν τοῦ μαγνητικοῦ δυναμικοῦ καὶ ἔχει ὡς συνέπεια τὴν νευρασθένειαν, ὡς συμβαίνει καὶ κατὰ τὴν κατανάλωσιν ἐπέδῳ τοῦ ὄρα τῆς τάσεως τῶν ἠλεκτρικῶν οὐσορευθέντων ὅπου ἢ ἐπαρροσὰ τούτων εἰς τὸ πρότερον αὐτῶν δυναμικὸν καθίσταται δυσοχεστέρα.

Τὸ δὲ πνεῦμα οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ἢ οὐσορροπία ἠλεκτρομαγνητικῆς ἐνέργειας τοῦ πλῆθους τῶν τριαικῶν κυττάρων

της φαιάς οδοίας του εγκραίου, ητις αναπτύσσεται κατά την νεότητα εις διαφόρους βαθμούς εντάσεως, και υποχωρεί εν μέρει η εν συνόλω κατά το γήρας.

Ν. Σ. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΚΛΕΦΤΗΣ

Ο Γιαννάκης ήτο ένα πολύ καλό παιδί. Δεκαέξη χρόνων νιά, διαν έτελειώσε το γυμνάσιο και έπηρε το άπολυτήριο του με άριστα. Οί γονείς του τον έκαμάροναν. Άλλά φίλοι άνθρωποι, έστενοχωρούντο που δεν θα μπορούσαν να άνθέξουν στα έξοδα να τον σπουδάσουν στο Πανεπιστήμιο. Ήθελε έξοδα για το παιδί. Ένας ένεχυροδανειστής, φίλος του πατέρα του, που ήξερε τί καλό παιδί ήτον ο Γιαννάκης τους έκαμε μια πρόταση.

—Αιτώνη, είπε στον πατέρα του Γιαννάκη, εσύ ως έπιτάτης των δημοσίων έργων, δεν κερδίζεις μεγάλα πράγματα. Δεν μου δίνεις τον Γιαννάκη να τον έχω στο γραφείο ως υπάλληλο, να του δίνω πενήντα δραχμές τον μήνα, να σπουδάξη κι όλα;

—Ετσι ο Γιαννάκης έγινε υπάλληλος στο ένεχυροδανειτήριο του κ. Νικόλα του Τζιτζίκη. Ο όποιος τον έκαμε το δεξί του χέρι, γιατί ο Γιαννάκης ήτο καλό και έξυπνο παιδί.

Ένα πρωί έμπηκε στο μικρό ένεχυροδανειτήριο μια γυναίκα ντυμένη με μαύρα. Έζήτησε τον κ. Νικόλα και ο Γιαννάκης την έμπασε στο ιδιαίτερο που έκαθίτανε και έδεχότανε τους πελάτες ο προσιτάμενός του.

—Καλημέρα, κύριε Νίκο, είπε η μανροφόρα. Ήρθα πάλι να μου δώσης τίποτα άπέναντι.

—Από που άπέναντι; είπε άποτόμως ο τοκογλύφος.

—Άπέναντι από της άποδείξεις της σύνταξης που πάρω για τον μακαρίτη τον άνδρα μου.

—Ε, σουδώκα, σου ξανάδωκα, δεν κάνει να πάρης τίποτα νιά.

—Γιατί, κ. Νίκο; Σου έδωκα άποδείξεις ενός χρόνου. Έξήντα δραχμές τον μήνα κάνουν ετησίως είκοσι. Και μούδωσεσ μόνον τριετακόσους.

—Και οί τόκοι; Έγώ, δηλαδή, πότε θα πάρω τα λεπιά μου;

—Κύριε Νίκο, δεν βαστάς πολλά;

—Τί πολλά. Τόσα είνε. Σάν δεν σου άρεσε μίη έμερνες της άποδείξεις σου.

—Τέλος πάντων, κύριε Νίκο, κάμε μια εξαίρεση για μένα. Πάρε λιγώτερο τόκο. Δεν ξέρεις. Έχω δυο μικρά κοριοάκια που είνε από χιές νησιικά...

Και η δυστυχιομένη δεν ήμπορεσε να ειπή τίποτε άλλο. Οί λυγμοί έπνιγαν τα λόγια στο λάρυνγγά της.

—Α, να σου ειπώ! Δεν θα μου χαλάσης το γραφείο.

—Αυλήσου με, κύριε Νίκο...

—Με ξεφορτώνεσαι λέω εγώ;

—Απ' έξω, μπροστά σ' ένα τραπέζια εκάθητο και άκουγε ο Γιαννάκης. Όταν άκουσε από μέσα τους λυγμούς εκείνης της δυστυχιομένης μάννας, δυο δάκρυα εκυλίσθησαν από τα μάτια του.

—Θά πεθάνουνε τα παιδιά μου από την πείνα, από το Θεό να τώδρης άτιμε τοκογλύφο, είπε η έρημη μάννα.

Και έδγηκε έξω, ενψ τα δάκρυα έτρέχανε ποτάμι από τα μάτια της.

Τό ίδιο βράδυ, εκεί που η δυστυχιομένη καθότανε και έκλαιγε, γιατί δεν είχε να δώση λίγο γαλατάκι στα δυο μικρά κοριοάκια της, από το άνοιχτό παράθυρο του υπογειου που έμενε επρόβαλε ένα χέρι και επέταξε ένα πα-

κέατι διπλωμένο σ' ένα χαρτί. Τό σήκωσε περίεργη. Τό ξεδίπλωσε. Ήτον ένα μύριο τάλληρα. Τα μέτρησε. Πεντακόσιες δραχμές. Έτρεξε έξω να ιδή ποιός τό πέταξε. Ο δρόμος ήταν έρημος.

Την άλλη ήμέρα ο κ. Νικόλας καθήγγειλε στην άστυνομία ότι ο Γιαννάκης του έκλεψε από την τσάντα πεντακόσους δραχμές. Κανείς άλλος δεν είχε μιλη στο γραφείο. Ο Γιαννάκης συνελήφθη. Ο πατέρας του έτρεξε στην άστυνομία.

—Μωρέ κακοήγορ! Αυτά επερίμενα από σενα;

Ο Γιαννάκης εκούνησε το κεφάλι του.

—Δεν ξέρω τίποτα.

Μετά κάμποσες ήμέρες ο Γιαννάκης άπελύθη. Η άνάγκησ δεν ήμπορεσε να άνακαλύψη τίποτε. Και ένα βράδυ το καλό παιδί έμπηκε δακρυομένο σπίτι του. Ο πατέρας του ήτανε ζαρωμένος σε μια γωνιά κι έκλαιγε. Ο Γιαννάκης έπηρε κοντά του, του έπιασε το χέρι.

—Πατέρα, συχώρεσε με!...

—Είνε αλήθεια, λοιπόν;...

—Αλήθεια, πατέρα.

Και ο Γιαννάκης έδιηγήθηκε στον πατέρα του πως έκλεψε της πεντακόσους δραχμές και τί της έκαμε. Όταν έτελειώσε, ο πατέρας του τον άγκάλιασε και τον φίλησε.

—Παιδί μου, νάχης την ευχή μου...

Την άλλη βδομάδα ο Γιαννάκης μαζί με τον πατέρα και τη μητέρα του έφύγαγε για την Αμερική. Τί άπόγιναν; Ποιός ξέρει. Άλλά πάντα ο Γιαννάκης θα έγινε καλός άνθρωπος.

ΓΙΜ. ΣΤΑΘ.

ΑΝΤ. Π. ΤΣΕΧΟΦ Η ΣΥΚΟΦΑΝΤΙΑ

Ο καθηγητής της καλλιγραφίας Σέργιος Καπιτόνοβιτς Άχινέσβ έπάντρεσε την κόρη του Ναταλίαν με τον δάσκαλο της ιστορίας και γεωγραφίας Ίβαν Πετρόβιτς Άλογαν. Τό γλέντι είχε άνάψη στα καλά. Μέσα εις τό σαλόνι έτραγουδούσαν, έπαιζαν, έχόρευαν. Στ' άλλα δωμάτια σαν δαμοισμένοι έτρεχαν επάνω κάτω οί προσληφθέντες για εκείνη την βραδιά άν υπήρξατε με μαύρα φράκα και άσπρες γραβάτες, υπόπτου καθαριότητος.

Παντού ήταν θέρους και βοή. Ο δάσκαλος των μαθηματικών κ. Ταράντουλωφ, ο Γάλλος καθηγητής κ. Παντεκούα και ο έπιθεωρητής των σχολείων κ. Μαζίδης καθισμένοι ο ένας κοντά στον άλλον εις τον καναπέ και διακόπτοντες ο ένας τον άλλον, έδιηγούντο εις τους προσκεκλημένους διάφορα έπεισόδια ταφής ζωντανών ανθρώπων και εξέφραζαν την γνώμη τους για τον πνευματισμόν. Άν και οί τρεις των δεν έπίστευαν εις τον πνευματισμόν, παρεδέχοντο όμως ότι σ' αυτόν τον κόσμο συμβαίνουν μερικά περίεργα πράγματα, τα όποια είνε άκατάληπτα για τό μυαλό των ανθρώπων. Μέσα στ' άλλο δωμάτιο ο δάσκαλος της φιλολογίας κ. Δοδόνης εξέηγούσε σε μερικους εκ των κεκλημένων ποτε ο σκοπός στρατιωτής έχει δικαίωμα να προσβολή τους διαβάτας. Όπως βλέπετε λοιπόν η κουβέντες ήσαν τρομακτικές αλλά συγχρόνως και αρκετά ευχάριστες. Άπ' έξω από τον δρόμον, εκύτταζαν μέσα στα παράθυρα μερικοί άνθρωποι οί όποιοι λόγω της κοινωνικής των τάξεως δεν είχαν τό δικαίωμα να έμπουν μέσα.

Τα μεσάνυχτα άκριβώς ο οικοδεσπότης έπηρε εις την κουζίνα για να ιδή αν όλα ήσαν έτοιμα για τό σουπέ. Έκει μέσα ήταν ένως καπνός άπερίγραπτος. έμυρίζαν ψημένες πάπιες, χήνες και διάφορα άλλα φαγητά που έμαγειρεύοντο. Επάνω στα τραπέζια έστέκοντο με καλλιτεχνικήν άκαταστασίαν πολλά πακέτα με ώρντέρο και διάφορες μπουτίλιες με κρασιά. Κοντά

σ' αυτά έστριφογόριζε η μαγειρίσσα Μάρθα, μια γυναίκαρά ως εκεί επάνω με διπλό πηγούνι και μεγάλην κοιλίαν.

—Για δείξε μου, Μαρθούλα, την σιναγρίδα, είπε ο Άχινέσβ τρίβων τα χέρια του και γλύφων τα χείλη του. Άχ, ψυχή μου τί ώραία που μυρίζει! Έτσι και θα την καταπίνα δλην την κουζίνα! Δείξε μου λοιπόν την σιναγρίδα.

Η Μάρθα έπληρίασε σ' ένα από τα τραπέζια και με προσοχή άνεσήκωσε μίαν λαδομένην εφημερίδα. Κάτω άπ' αυτήν την εφημερίδα και επάνω σε μεγάλην πιατέλιαν άνεπαύετο μία πλωρίων διαστάσεων σιναγρίδα, γαρνιρισμένη γύρω γύρω με έλιφές, με κάπαρι και καρότα.

Ο Άχινέσβ την ειδε και άνεστέναξε τό πρόσωπό του έλαμφε και τα μάτια του εγυάλισαν. Έσκυψε και έκαμε με τα χείλη του ένα κρότον που έμοιαζε με τρίξιμο σκουριασμένου τσιχού.

—Μπα, τί είνε αυτό που άκούω; Κρότος θερμού φιλιού! Με ποιόν φιλιέσαι εδω Μάρθα; άκούσθηκε από τό βιπλανό δωμάτιο μία φωνή και εις την πόρταν της κουζίνας εφάνηκε τό κουρεμένο κεφάλι του έπιμελητού Βάνκιν. Ποιός είνε εδω μαζύ σου; Ά, ά, χάρω πολύ! Ο άξιότιμος κύριος οικοδεσπότης. Καλός είσαι, μπράβο σου! Αυτά μου κάνεις όταν είσαι τέτ ά τέρ με τό ώραίο φάλο, ε καταργάρη;

—Μά κάνεις λάθος, καθόλου δεν φιλιούμαι... τό έχασε ο Άχινέσβ. Που την φαντάσθηκες αυτήν την βλακείαν; Έκαμα... έκαμα... χωρίς να θέλω ένα κρότον με τα χείλη μου, από τον ένθουσιασμόν μου... από την ευχαριστήσίαν μου... έπειδή είδα τό ψάρι...

—Άς τα, Άς τα αυτά!

Τό κεφάλι του Βάνκιν έχμογέλασε και εγάθηκε πίσω από την πόρταν. Ο Άχινέσβ κατακοκκινίσε.

Ορίστε μας, ώραία ιστορία, εσκέφθηκε. Αυτός όπαληάνθρωπος είνε ικανός να πάη τώρα να την διαδόση αυτήν την ψευτιά. Θα την μάθη όλος ο κόσμος, και θα με ντροπιάση ο γάι-δαρος...

Ο Άχινέσβ έμπηκε δειλά μέσα εις τό σαλόνι και έρριξε ένα λοζό βλέμμα γύρω του, για να ιδή που εύρίσκειται ο Βάνκιν. Έκείνος έστέκετο κοντά στο πιάνο και με χάρη λυγίζοντας τό κορμί του, εψιθύριζε κάτι στην κουινάδα του έπιθεωρητού, η όποια εγελούσε.

—Για μένα θα της λέη! εσκέφθηκε ο Άχινέσβ. Για μένα που να τον πάρη ο διάβολος! Και εκείνη τον πιστεύει... ώρισμένος τον πιστεύει... Γελά, Θεέ μου! Δεν πρέπει αυτό να τ' άφήσω έτσι... Κάτι πρέπει να κάμω, για να μη τον πιστεύουν... Θα διηγηθώ σ' όλους αυτούς εδω πως συνέβη τό πράγμα και τότε όλοι τους θα καταλάβουν, ότι εκείνος είνε ένας έλεεινός συκοφάντης.

Ο Άχινέσβ έξυσε τό κεφάλι του και χωρίς να παύση να κοκκινίζει, έπληρίασε τον κ. Παντεκούα.

—Τώρα ήμουνα στην κουζίνα, για να ιδω αν είνε όλα έτοιμα, είπε εις τον Γάλλον δάσκαλον. Εέρω ότι αγαπάτε τό ψάρι, ειλε μου, και σās έχω μια σιναγρίδα μεγαλείον! Δύο πήχες μάκρος. Χέ, χέ, χέ! Ναι, αλήθεια... πήγα να τό ξεγάζω... Πρώ όλίγου στην κουζίνα μου συνέβη κάτι τι πολύ νόστιμο. Μπαίνω που λέτε, στην κουζίνα για να ιδω τα φαγητά... Βλέπω την σιναγρίδα και από την γασάν μου... κάμνω ένα κρότον με τα χείλη μου, σαν να δινα σε κανένα σκαστό φιλι! Αυτήν την στιγμήν άκριβώς μπαίνει αυτός ο βλάκας ο Βάνκιν και λέει... χα χα χα... λέει: «Ά, ά, μου φιλιέσαι εδω!» Και με ποιόν σās παρακαλώ; με την Μάρθα την μαγειρίσσα! Ηδρε τί να πη ο γαζός! Έγώ να φιλιούμαι με την Μάρθα, η όποια μοιάζει με όλα τα θηρία, όχι μόνον με άνθρωπον... Τον βλάκα!

—Ποιός είνε βλάκας; ήρώτησε πλησιάζων ο Ταράντουλωφ.

—Μά να αυτός ο Βάνκιν. Μπαίνω στην κουζίνα...

Και διηγήθη πάλιν την ιδίαν ιστορίαν.

—Με έκαμε και λιγώθηκα στα γέλια ο καταργάρης! Η

αλήθεια είνε ότι θα προτιμούσα να φιλήσω κανένα σκυλλί παρά την Μάρθα, επρόσθεσε ο Άχινέσβ.

Έγύρισε πίσω τό κεφάλι του και ειδε τον Μαζίδην. —Έμεις εδω λέμε για τον Βάνκιν, του ειπε. Πιρίεργος άν θρωπος! Μπαίνει στην κουζίνα, με βλέπει να στέκομαι δίπλα με την Μάρθα και δός του να ληη διάφορα άστέια. «Τί κάνετε λέει, εδω, φιλιέστε;» Ήταν φαινεταί μεθυσμένος και του φάνηκε. Μά άφου χριστιανέ μου είμαι παντρεμένος και έχω γυναίκα, του λέω, θα κάθωμαι να φιλιέμαι με αυτήν την χήνα την Μάρθα; Μ' έκαμε ο μασκαράς και ξεκαρόστηκα στα γέλια!

—Ποιός σās έκαμε να γελάστε; ήρώτησε πλησιάζων ο δάσκαλος της θεολογίας.

—Μά ο Βάνκιν. Έπήγα που λέτε στην κουζίνα να θαυμάσω την σιναγρίδα...

Και ούτω καθέξής. Σε μισή ώρα δεν υπήρχαν άνθρωπος μέσα στο σπίτι που να μη γνωρίζη την ιστορία με τον Βάνκιν και την σιναγρίδα!

—Άς πάη τώρα να τα διηγηθη! εσκέπετο ο Άχινέσβ τρίβων από την ευχαριστήσιν τα χέρια του. Ο άργίση να τα ληη και θα του πούν άμέσως: «Έλα, βλάκα, παύσε να λες άνοησίες. Τα ξέρομε όλα!»

Και ο Άχινέσβ τόσον πολύ ήσύχασε, ώστε ήπιε από την γασρά του 4 ποτηράκια βύτκας πιο πολλά. Άφου μετά τό δείπνον έσονόδευσε τους νεονύμφους έως την πόρταν του γαμηλιού των θαλάμου, έπηρε στο δωμάτιόν του, έκοιμήθηκ σαν πεθαμένος και την άλλην ήμέραν δεν ένθουμειτο πιά ούτε τον Βάνκιν ούτε την σιναγρίδα. Άλλά φε! Άλλα μεν βουλαί ανθρώπων, άλλα δε Θεός κελούει! Η κακές γλώσσες έκαμαν την δουλειά τους και δεν ώφέλησε σε τίποτε η πονηρία που μετεχειρίσθη ο Άχινέσβ.

Άκριβώς ύστερα από μια βδομάδα, την Τετάρτην, ήταν ο Άχινέσβ άφου έτελειώσε ιτην παράδοσιν, έστέκετο μέσα εις τό γραφείον και συζητούσε με κάποιον άλλον για τās κακάς τάσεις του μαθητού Βισέκιν, τον έπληρίασαν ο διευθυντής και τον έπηρε κατά μέρος.

—Έγώ κάτι να σās πώ, κύριε Άχινέσβ, ειπε. Με συγχωρείτε... διότι αυτό δεν υπάγεται εις τα καθήκοντά μου, άλλ' όφειλο να έπιστήσω την προσοχήν σας... Βλέπετε, διαδίδεται έξω ότι... ότι συζητε με... με την μαγειρίσσίαν σας... Δεν είνε δικη μου δουλειά αυτό, σās επαναλαμβάνω... άλλα... Μπορείτε θέβαια να την έχετε έρωμένη και να φιλιέσθε μαζύ της... τέλος να κάμνετε ότι διάβολο θέλετε, άλλ' όμως όχι έτσι φανερά. Σās παρακαλώ πολύ! Μη λησμονητε ότι είσθε διδάσκαλος και ότι διδετε παράδειγμα στα παιδιά.

Ο Άχινέσβ επάγωσε και έκοκκάλωσε. Δεν τό επερίμεναν αυτό και σαν ζεματισμένος, σαν χαμένος έτρεξε σπίτι του. Έπερπατούσε και ενόμιζε ότι βλοι γύρω του τον κωπάζουν σαν ένα περίεργον φαινόμενον... Σπίτι τον επερίμενε νέα συμφορά.

—Γιατί δεν τρώς; τον ήρώτησε στο τραπέζι η γυναίκα του. Τί σκέπεσαι; Τους έρωτάς σου; Άποζητάς την Μαρθούλά σου; Όλα τα ξέρω θηρίο! Βρέθησαν καλοί χριστιανοί και μου άνοιξαν τα μάτια! Ού... ού... ού... βάρβαρε!

Και... τσάφ! του δίνει ένα μπάτσο. Ο Άχινέσβ εσκήώθηκε από τό τραπέζι και έτσι, όπως ήτο, χωρίς καπέλλο, έπήγε ίσια εις τό σπίτι του Βάνκιν.

—Είσαι ένας άτιμος! ειπε ο Άχινέσβ στον Βάνκιν. Για ποιόν λόγον με εσυκοφάντησες και μ' εγελοιοποίησες έμπρός σ' όλον τον κόσμο;

—Έγώ σε εσυκοφάντησα; Τί είνε αυτά που μου λές!

—Και ποιός έπηρε και ειπε ότι με ειδη να φιλιέμαι με την Μάρθαν; Θα μου πης ότι δεν τρώγαλες εσύ αυτά παληάνθρωπε;

Ο Βάνκιν τον εκότταξε έκπληκτος, άνοιγόκλεισε τό στόμα του και σηκώσας τα μάτια προς τα εικονίσματα, επρόφρα:

—Που να μην ιδω καλό στα μάτια μου! Να γάσω τό φως

μου και να μείνω στον τόπο αν έχω πη καιμιά λέξι σε κανένα, γι' αυτά που μου λές! Νά μην ιδώ χαίρι στη ζωή μου αν σου λέω φέμματα!

Δεν υπήρχεν αμφιβολία ότι ο Βάνκιη ήταν ειλικρινής και έλεγε την αλήθειαν. Καθώς φαίνεται δεν τον έσυκοφάντησεν αυτός.

—Μά τότε ποιός λοιπόν; έσυλλογίζετο ο Άχινέεβ άραδιάζων στην μνήμη του όλους τους γνωστούς του και κτυπών το στήθος του. Ποιός λοιπόν;

—Ποιός λοιπόν; θά έρωτήσωμεν και ήμείς τον αναγνώστην. (Μετάφρασις εκ του Ρωσικού)

Π. Ρ.

ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

(Έκμωτησεύσεις μιās Γαλλίδος που είχε παρτροφθή Άμερικανόν)

Δεν είνε ή τυχεύσα, ούτε από τές γυναικούδες εκείνες που έθεώρησαν τύχη μεγάλη την συνάντησι κατά τον πόλεμο του έξωτικού τύπου που επρόκεινε γάμο.

Όχι, είνε μιá χαριτωμένη κοπέλλα, καλής οικογενείας, στην όποιá επεσε μιá μέρα από τον ουρανόν ένας νεαρός άμερικανός άεροπόρος, ζητών φιλοξενία από τους γονείς της έως ότου διορθώση το μυστέρ του.

Θελκτικός—ώραία! εκείνος δεν ήξευρε ούτε λέξι γαλλική, εκείνη όμως ήξευρε αρκετά καλά άγγλικά.

Τό ειδύλλιο άρχισε άμέσως, μετά τρείς μήνας παντρεύθηκαν και μετά όκτώ—ή άνακωχή έγινε και έφυγαν για την Άμερική αφήνοντας καταλυπημένους τους καυμένους τους γονείς.

Χθές την συναντώ στα βουλεβάρτα, κομψή, ώμορφη, γελαστή, τέλος όπως την ήξερα μ' ένα επί πλέον άέρα, τον άέρα της παντρεμένης...

—Μπα, είστε στο Παρίσι; ... (Η φράσις είνε κουτή αλλά την λέμε πάντα). Είμαι ένθουσιασμένος που σας βλέπω. Τί ευτυχισμένη θά είνε ή μαμά σας.

—Περισσότερο άφ' ό,τι φαντάζεσθε, μου άπήντησε ξεκαρδισμένη άπ' τά γέλια. Χώρισα και γύρισα όριστικώς.

Η μόρα της άλλης μέρας που μ' έπιασε στο πεδίο του Άδρεως, σάς βεβαιώ δεν με άναποδογύρισε όσο αυτά τά λόγια. Με λυπήθηκε και μου διηγήθηκε την μικρή της ιστορία.

—Άπλούστατα, μου είπε, ήμουνα πολύ δυστυχισμένη!

—Ο άνδρας σας;

—Θαυμάσιος! Δεν έχω παρά έπαίνους γι' αυτόν. Άλλά ό άμερικανικός γάμος δεν είνε για τές Παρισινές. Άποδείξει ότι στο θαπόρι που μ' έφερνε, έμειθα έξηνητα δύο και έλας στην ίδια θέσι...

—Έξηνητα δύο χωρισμένες;

—Βεβαιότατα.

—Μά επί τέλους γιατί; Όχι, βέβαια ή νοσταλγία...

—Όχι, ή φυλή, ό τόπος, ό τρόπος με τον όποιον βλέπουν, σκέπτονται, ζούν...

—Και όμως είσατε έρωτευμένη με τον Χάρου σας;

—Στη Γαλλία ναι, μα εκεί πέρα δεν είνε τό ίδιο. Πρώτα ή πόλις. Αυτή ή Νέα Υόρκη είνε τρουακτική, κανονική, μονότονη, χωρίς γώρο για να κινηθή κανείς, χωρίς άέρα για ν' άναπνεύση έλεύθερα, χωρίς όρίζοντα... Καί κόρσα συνεχής, και θόρυθος που ξεκουφαίνει και άνθρωποι που σε σπρώχνουν, που σωνάζουν, και σιδηρόδρομοι επάνω άπ' τό κεφάλι σας και σπίνια πανούφλια και μαχαζιά τερατώδη! Καθόμουν σ' ένα άπαρτηλόν, μα την πίστι μου, πολύ νόστιμα, υπό δωδέκατο πάτωμα...

—Κάθε φορά που έπρεπε να βγώ ή να γυρίσω, μ' έπιανε ζάλη.

Έπειτα οι άνθρωποι! Ναι, με δέχθηκαν καλά. Η οικογένεια του άνδρός μου, οι φίλοι του, έκαμαν ό,τι μπορούσαν για να μ' ευχαριστήσουν.—Άλλά δεν ξέρουν είνε πολύ άπησχολημένοι και πολύ βιαστικοί. Μόλις χωριετούν, δεν χαμογελούν δε ποτέ. Σ' αυτόν τον τόπο δεν ξέρουν τί θά πη ούτε γέλιο, ούτε χαμόγελο.

—Κι' όμως συνηθέσαμε να βλέπουμε τους Άμερικανούς μάλλον φαιδρούς.

—Στό Παρίσι, έ, μα ναι. Γιατί έρχονται επίτηδες, έχουν καιρό, βλέπουν τον ουρανόν και τά δένδρα και θά τους εφάνητε ότι πέταξαν τον παρσά τους αν δεν διεσκέδαζαν. Μα μιá φορά που είνε πάλι στα σπίτια τους, δεν χαμογελούν πιά υποθέσεις, αγαπητέ μου, δουλειές, δουλειές! Κι' αυτά τά μωρά δεν ξέρουν να γελούν, ποιός να τους τό μάθη!

—Τότε, τό περίφημο μειδίωμα του Ουίλσον;

—Τό βρήκε στη Γαλλία και άσφαλώς έδω τό άφησε. Μη νομίζετε ότι σας λέω ψευτιές. Άν μπορούσατε να έρωτήσετε τές έξηνητα συντρόφισσές μου, θά άκούατε τά ίδια πράγματα. Η ιστορία μου είνε ή ίδια με όλων των άλλων γυναικών που θελήσαν να μετατοπισθούν.

—Και ή αγάπη του άνδρός σας δεν άρκοῦσε να κάμη ύποφερτά τά λοιπά;

—Ποιά αγάπη; Ο Χάρου ήτον πιá άλλος άνθρωπος. Τον γνωρίσατε φαιδρόν, διαχυτικόν, τρυφερόν... Στη Νέα Υόρκη ήτο όπως όλοι οι άλλοι, βιαστικός. Πολύ καθώς πρέπει, βέβαια, πολύ εύγενής, άλλ' άπησχολημένος, άφηρημένος, άπών. Φιλιά με την άκρη των χειλιών, και χάδια με τό μάτι σ' ώρολόγι δουλειές...

—Με μιá λέξι, ή ζωή σας εκεί κάτω υπήρξε ένα όραμα;

—Ά, όχι, δά! Ο Χάρου κατάλαβε πολύ καλά, και έπειτα είχε κι' αυτός ψυχρανήθ όπως κι' εγώ. Δεν μιλούσαμε πιά την ίδια γλώσσα. Μούπε από εύγένεια ότι την ήμέρα που θά γινότανε πλούσιος και θ' άπεσύρετο, ή ζωή μας θά άλλαζε. Άλλά, έμεις, τά λουλούδια της Γαλλίας, έχομε άνάγκη άέρος και έρωτος όσο είμεθα νέσι και όχι ύστερα από έλχοσι χρόνια.

—Και ως ζένη δεν συνετέλεσε;...

—Καθόλου. Οι Άμερικανοί δεν έχουν προλήψεις, δεν έχουν καιρό. Άλλως τε λατρύουν την Γαλλίαν και πρό πάντων την θαυμάζουν. Θαυμάζουν κάθε τι που έχει γούστο, σιχ και κασέ παρισινό. Μας θεωρούν ως λαόν προνομιούχον, τον όποιον ποέπει να βοηθήσουν γιατί δεν είνε κακωμένους για δουλειά, είνε πολύ έξυπνος και πολύ λεπτομαθημένος. Θα μās βοηθήσουν λοιπόν με όλη τους τή δύναμη και την καρδιά και θάρσουν πάλι σε μās σωός για να ξεκουρασθούν, ν' άναπνεύσουν, να μάθουν. Τό λένε. Ο Χάρου που με ξεπροβόδισε μου υπεσχέθη πως θάρθη. Ποέπει να τους αγαπούμε πολύ, να τους εύγνωμονούμε και να τους δεχώμεθα καλά... αλλά δεν πρέπει να τους παντρευώμεθα, εκτός αν είνε εγκατεστημένοι στην Γαλλία. Όλες έχομε την ίδια γνώμη και σάς βεβαιώ πως θά κάμουμε ποσπαγάνδα. Είνε τόσο χαριτωμένοι οι δικοί μας που άποστρατεύθηκαν!... Παρίσι, Σεπτέμβριος.

ΙΦΙ ΤΑΝΑΓΡΑ

Αί συνέχεται τοῦ μυθιστορήματός μας (Νυχτώνει), ως και τοῦ «Κασκέτου» τοῦ κ. Παύλου Νιρβάνα, ένεκα άπρόοπτον κολύμματος, αναβάλλονται διά τό προσεχές τεύχος.

Μόνον ό άξιος εύεργεσίας, είνε ικανός να την άναγνωρίση.

Οί άσθενείς χαρακτήρες δεν ήμποροῦν να είνε ειλικρινείς.

Σπανίως συγχωροῦμεν εις τους φίλους μας τας έπιτυχίας των.

Μ. ΔΕΦΝΕΡ

ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΤΡΙΤΟΝ

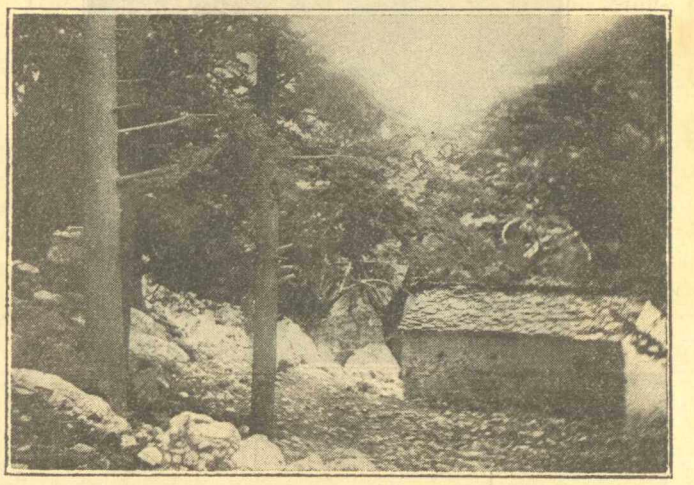
Λουτρών - Άνώπολις - Άράδενα - Άγία Ρουμέλη - Φαράγγι Σαμαριās - Όμαλός - Λάκκοι - Μέσγλα - Χανιά.

Είς τον δρόμον από την Σαμαριά προς τον Άγιον Νικόλαον άπατήσαμεν μετά 10 λεπτά την θεσιν Κολαροδάχτης. Εκεί είνε παλαιά μινιουρίσια, ταμπούρια, δηλ. προμαχώνες, που έκαμαν μιá φορά οι Σφακιανοί, διά τήν σιαματήσουν εκεί τους Τούρκους, αν τυχόν κατέβαιναν από τον Όμαλό.

Εκεί κοντά είδα δύο-τρια μεγάλα κυπαρίσσια άποξηραμένα και άγανάκησα διά την άπονια των χωρικών. Αύτοι οι θάλακες, όποιαν χειρίζονται δι' ένα μελισσοκόμηνον ένα καπάκι, δεν τό γινάνον από σανίδα, αλλά από τον φλοιόν του κομοῦ ενός κυπαρισσιού εκκόπτον ένα τετραγώνον κομμάτι, 25X25, ή 30X30 πόντων. Άν γίνη αύτό τό τετοκόμια μιá φορά άπάνω σ' ένα δένδρο μεγάλο, ήμπορεί ίσως να ζήση παραπέρα. Είδα όμως, ότι άπ' αύτά τά άποξηραμένα κυπαρίσσια είχαν βγάλει από τό καθένα δύο καπάκια, ένα από την μιá πλευρά και ένα από την άλλη, και έτσι είχαν ξεραθή αύτά τά ώραία δένδρα. Δεν ύπόχωρον δασονόμοι και δασοφύλακες εις την Κρήτην, διά να έμποδίσουν και να τιμωρήσουν αυτήν την βαρβαρότητα; Έοημείωσα εις τό ήμερολόγιόν μου: «Πρέπει να τιμωρηθούν τέτοιοι κακοῦργοι!» Άλλά ποιός να τους τιμωρήση; Ηθελα να ξεύρω, προς τί έχομεν τους δημοδιδασκάλους εις τή χωριά; Μόνον για να μάθουν τά παιδιά όλίγα κολυβογράμματα; Και οι παπδες; Δεν ήμποροῦσαν να άποτρέψουν τους χωρικούς από τέτοια καταστροφή των δένδρων; Η μήπως σκεπάζουν και αύτοι τά μελισσοκόμηνά τους με καπάκια από κυπαρίσσια;

Κονιά εις αύτά τά μισογδαρμένα κυπαρίσσια είδα ένα

χάμο πευμένο, τό όποιον δεν είχε καθόλου πλέον φλοῦδα. Αυτό τό κακόμοιρο εκίνησεν εις ύπέριστον βαθμόν τό ένδιαφέρον μου διά τό σήμημά του. Τό σχεδιάσα και έμετρησα τας διαστάσεις του. Ίδου ή εικόν αυτου. Διαιτή ήμονν τόσον ενχαριστημένος, όπον είδα αύτό τό ξερό κυπαρίσσι, θά σάς τό ειπώ εις άλλην περιήσιασιν. Ύστερα από μιση ώρα εφθάσαμεν εις την θεσιν Βρούσι και ύστερα από άλλη μιση ώρα (εις τές 3 και 5 λεπτά) εις τον Άγιον Νικόλαον.

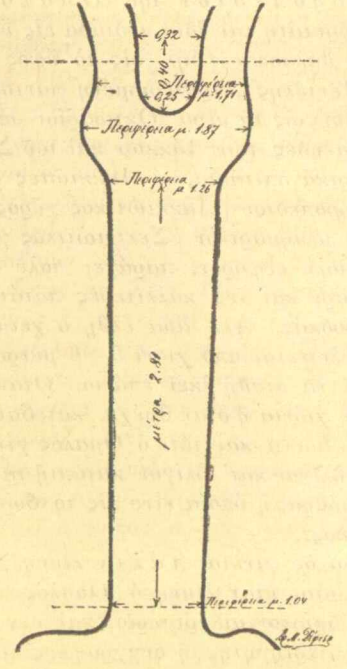
Ο Άγιος Νικόλαος

Τριγύρω εις αύτό τό εκκλησιόδακι είνε καιμιά είκοσαριά πελώρια κυπαρίσσια, κανένα γδαρμένο. Και ό λόγος; Αυτά τά δένδρα θεωροῦνται πως είνε κτήμα του Άγιου και δι' αύτό είνε ιερά.

Βράχια, δένδρα, θάμνοι και σκιόαδι! Άλλος πάλιν τόπος διά ματιέον! Ο Πάολεν (II, 270) φαίνεται πως τόσον ένθουσιώδη άύ αυτήν την ισοπεδίασιν, ώστε την Καϊνω, τόπον εν Κρήτη, όπον κατά τον Διόδωρον Σικελιώτην (V, 76) εγεννήθη ή Βοιτόμαρις (Βοιτόμαριν δέ, την προσαγορευομένην Λίκυινταν, μυθολογοῦσι γενέσθαι εν Καινοί της Κρήτης), φαίνεται πως ήτο κοντά εις τον Άγιον Νικόλαον. Ως εκεί δεν φτάνει ή ιδική μου φαντασία!

Μετά 10 λεπτά είδαμεν τό φαράγγι Πεταχτέρι, τό όποιον εκβάλλει εις τό φαράγγι της Σαμαριās, δηλ. τελειώνει εκεί. Άπ' αύτό τό φαράγγι βγαίνει τό νερό, που παοακάτω οβύνει εις την θεσιν Βρούσι.

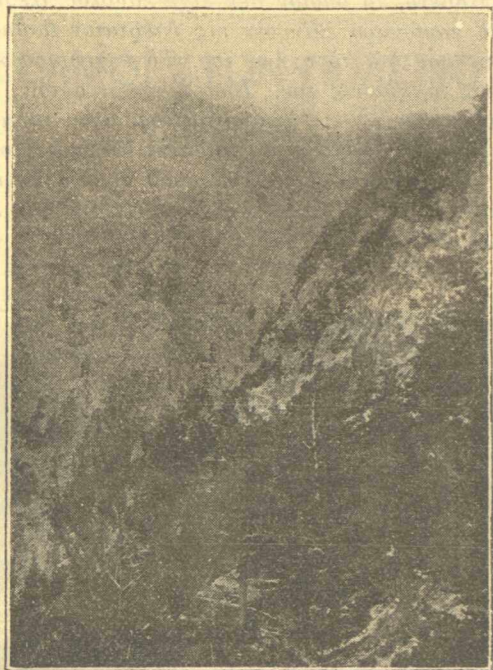
Στές 4 και 5 λ. εφθάσαμεν εις την ίστορικην θεσιν Νεροῦτο ή Νεροῦτσικο, διά την όποιαν μου διηγήθηκαν εις την Άνώπολιν, σχετικώς με την επανάστασιν του Δασκαλογιάννη στα 1770. Λέγω πως ή θεσις είνε ίστορικη, διά τους Σφακιανούς τοιλάχιστον, διότι τότε οι Τούρκοι από τον Όμαλό είχαν εισβάλει εις τό φαράγγι,

Τό γδαρμένο και πευμένο κυπαρίσσι

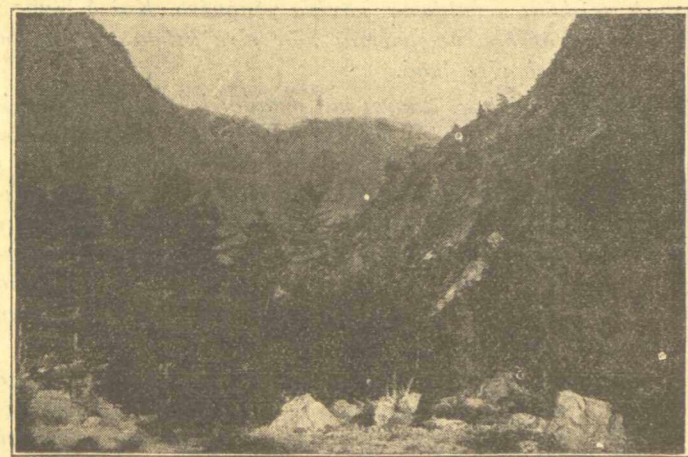
διὰ τὰ σφάζουν καὶ αἰχμαλωτίζουν τὰ γυναικόπαιδα, ποὺ εἶχαν καταφύγει εἰς τὸ χωρίον Σαμαριά. Καὶ πράγματι, ὅσες οἰκογένειες εἶχαν ἀργήσει νὰ κατεβῶν, τὲς πρόφτασαν εἰς τὸ Νεροῦτι καὶ μέρος ἐσφαζαν, μέρος αἰχμαλωτίσαν. Τὸς πρόφτασαν ὅμως ἐκεῖ ἕνα σῶμα Σφακιανῶν, οἱ λεγόμενοι Νυκτοπολεμισταὶ, καὶ ἔσωσε κάμποσες γυναῖκες μετὰ τὰ παιδιά των. Παρακάτω εἰς τὸ φαράγγι δὲν ἐπάτησε Τοῦρκος. Ὅρα καὶ Γρ. Παπαδοπειράκη, ἱστορία τῶν Σφακιῶν, σελ. 134.

Μισὴ ὥρα παραπάνω ἀπὸ τὸ Νεροῦτι ἀρχίζει τὸ περίφημο **Ξυλόσκαλο**.

Τὸ Ξυλόσκαλο

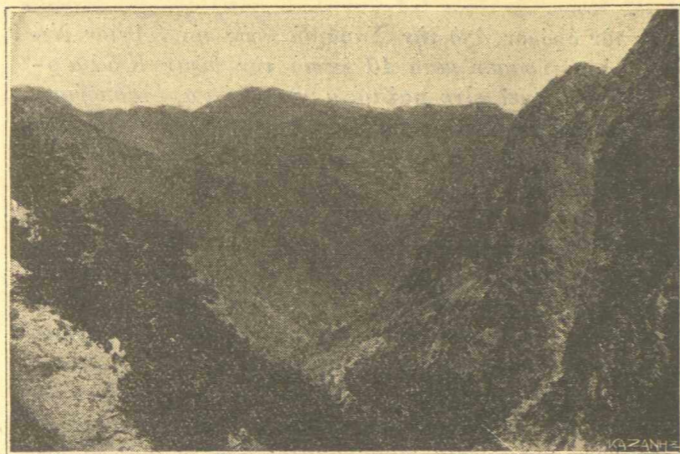
Ὅταν διαβάξῃ κανεὶς τὰς περιγραφὰς τῶν περιηγητῶν καὶ τοῦ Locher ἀκόμη (1877) διὰ τὸ Ξυλόσκαλον ἤμπορεῖ νὰ τοῦ ἔρθῃ ἴλιγγος μόνον ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν. Καὶ εἶχαν

Τοπεῖον εἰς τὸ μέσον ὕψος τοῦ Ξυλόσκαλου

δίκαιον οἱ χροιοισαοί. Τότε ἐπάνω ἀπὸ τὲς διάφορες χωράδες τοῦ θουνοῦ (τοῦ δεξιὰ εἰς τὴν εἰκόνα) ἦσαν θαλάμεινα ξύλα καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὰ ἔπρεπε νὰ ἄνηθοπος ἢ τὸ

ζῶον νὰ μάλανσάσῃ καὶ νὰ περάσῃ. Ἄν ἐξαλίξεται καὶ παραλατοῦσεν, ἔπεφτεν εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ «χαῖρε διαβάτα!» Πρὸ ἐτῶν οἱ Τοῦρκοὶ ἔκαμαν ψηλότερα ἕνα μονοπατάκι 30 πόγων πλάτους καὶ ἀπὸ τότε τὸ Ξυλόσκαλο ἔχασε πολὺ ἀπὸ τὴν ρομάντζα του. Ὁ ἄνθρωπος ἀγαπᾷ νὰ ἀνατριχιάξῃ κάποτε. Τὸ μουλάρι μου εἶχε τὴν μαγίαν, τὰ μοῦτρα του νὰ ἔχῃ πρὸς τὸ μέσα μέρος τοῦ ἀποκρημνυμένου θουνοῦ, διὰ τὰ κόβῃ ἀπὸ τοὺς θάμνους τρυφερὰ κλαράκια, τὰ δὲ ὀπισθινὰ του ποδάρια νὰ ἔχῃ ἔξω πρὸς τὸν γρομμῶν ἐπειδὴ δὲ δὲν μοῦ καλοῦρεσε αὐτὸ, ξεπέζεν καὶ ἄ-

Ἀποψὲς ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ Ξυλόσκαλου πρὸς τὸ φαράγγι

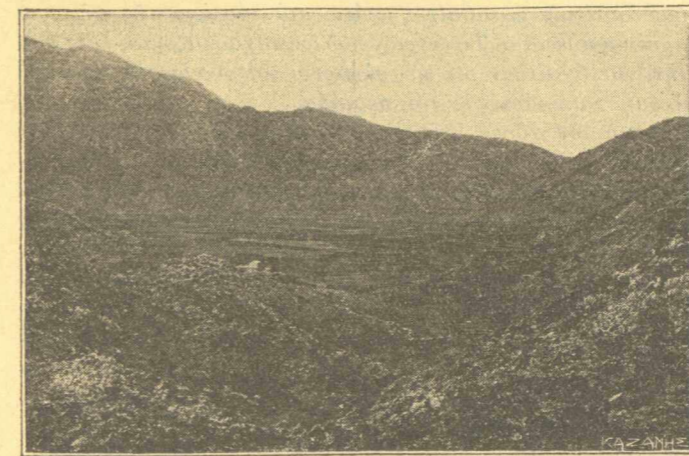
νέβηκα μετὰ τὰ ποδάρια ὅλο τὸ θουνοῦ.

Εἰς τὰς 5 καὶ 10 λεπτὰ ἐφθάσαμεν τέλος εἰς τὸ ὑψηλότερον μέρος, τὴν λεγομένην **Στενὴν Μοῖρα**, 1237 μέτρα ὑπὲρ τὴν θάλασσαν, ἀπὸ τὴν ὅποιαν εἶχαμε ξεκινήσει εἰς τὰς 10 1)2 π.μ. Ἐσταθήκαμεν ὀλίγον καὶ ἐκνιτάσαμε κάτω πρὸς τὸ χάος τοῦ φαραγγιοῦ καὶ ἐθανυμάσαμε ἀκόμη μιὰ φορὰ τὴν ἀπερίγραπτον μεγαλοπρόπειαν καὶ ἀγριότητα συνάμα αὐτοῦ. Ἀμυδρὰν μόνον ἰδέαν παρέχει ἡ εἰκόνα.

Ἡ **Στενὴ Μοῖρα** εἶνε τὸ διάσελλο (ὁ ἀὶχρ), τὸ ὅποιον φέρει πρὸς τὸ ὄροπέδιον τοῦ Ὀμαλοῦ. Ὁ Ὀμαλὸς εἶνε μία εὐροτάτη καὶ ἴσια πεδιάδα εἰς ὕψος 1050 μέτρων ὑπὲρ τὴν θάλασσαν (δηλ. εἰς τὸ ὕψος περίπου τῆς κορυφῆς τῆς Πεντέλης), τρυφροισμένη παρὰ τὸ θουνοῦ. Ἀπὸ 1 Ἀπριλίου ὡς τὰ μέσα Ὀκτωβρίου μένον ἐκεῖ γεωργοὶ καὶ τσοπάνηδες τῶν Λάκκων καὶ τοῦ Σελίνου, οἱ ὅποιοι ἔχουν μερικὰ σπιτάκια, οἱ Λακκιῶτες εἰς τὸ ἀρκιτικὸν ἄκρον τοῦ ὄροπέδιον (Λακκιῶτικος γῦρος) καὶ οἱ Σελινῶτες εἰς τὸ μεσημβρινὸν (Σελινῶτικος γῦρος). Τὸ ὄροπέδιον εἶνε πολὺ εὐφορον, παράγει πολὺ καὶ λαμπρὸ στάρι καὶ κοιθάρια καὶ τὲς καλλίτερες πατάτες, ἔχει καὶ ἐκτεταμένους βοσκάς. Ἀλλ' ἅμα ἔλθῃ ὁ χειμῶνος, τότε ὁ Ὀμαλὸς κουνουλώνεται ἀπὸ χιόνι 5—6 μέτρων, ὥστε ψυχρὴ δὲν ἤμπορεῖ νὰ σταθῇ ἐκεῖ ἐπάνω. Ὅταν δὲ τὴν ἀνοιξὴν λυώσων τὰ χιόνια ἢ ὅταν θρῆξῃ, κατεβαίνον τὰ νερὰ ἀπὸ τὰ τρυγῶρα θουνοῦ καὶ τότε ὁ Ὀμαλὸς γίνεται πάλιν λίμνη, ὡς ποῦ ὀλίγον κατ' ὀλίγον καταπῆ τὰ νερὰ ὁ **Χῶνος**, ἡ καταβόθρα, ἡ ὅποια εἶνε εἰς τὸ βορειοδυτικὸν ἄκρον τῆς πεδιάδος.

Εἶπα ὁ Ὀμαλὸς γίνεται πάλιν λίμνη, σὰν νὰ ἦταν μιὰ φορὰ. Μάλιστα, ἦταν λίμνη ὁ Ὀμαλὸς! Τὸ ξέχασαν τὰ χωριά, ποῦ θροισοῦναι τρυγῶρα, καὶ δὲν τὸ ἀναφέρει σχεδὸν κανένας περιηγητὴς ἢ οἰκιστὴς τῶν νεωτέρων χρόνων ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἐπεσκέφθησαν καὶ ἐξήγησαν τὴν Κρήτην. Τὸ εἶδα εἰς μερικὸς παλαιούς Βενετι-

κοὺς χρόνους τοῦ τέλους τοῦ 17ου αἰῶνος, οἱ ὅποιοι σημειῶνον **la90 Omalo** μετὰ ἐκτροπὴν πρὸς τοὺς Λάκκους, εἰς τὸν ἕνα μάλιστα ὁ **la90 Omalo** εἶνε σημειωμένος μετὰ

Τὸ ὄροπέδιον τοῦ Ὀμαλοῦ (γενικὴ ὄψις)

μὲν χροῖμα. Πρὸς τὸ μέρος τῶν Λάκκων εἶνε τὸ χαμηλότερον σημεῖον τοῦ Ὀμαλοῦ (1043 μέτρα).

Ἡ Κρήτη, ἐκτὸς τῆς μικρᾶς λίμνης τοῦ Κορυθῆ (Κορησία λίμνη, ὄρα «Εθν. Ζωή» φύλ. 5ον σελ. 7) δὲν ἔχει καμμίαν ἄλλην, διότι ὁ ἀσβεστόλιθος καὶ ὁ τιτανόλιθος, ἀπὸ τοὺς ὁποίους συντίθεται κυρίως ἡ νῆσος, δὲν βασίζον τὸ νερὸ, τὸ ὅποιον τοὺς κατατρώγει καὶ τοὺς διατρύπτει. Τώρα βλέπομεν εἰς τὸ βορειοδυτικὸν ἄκρον τοῦ Ὀμαλοῦ ἕνα **χῶνον**, ὁ ὅποιος καταχρονιάζει ὅλα τὰ νερὰ τῶν τρυγῶνων καὶ τῶν θρογῶν, τὰ ὅποια καταβαίνον ἀπὸ τὰ τρυγῶρα θουνοῦ, καὶ εἶσι ὁ Ὀμαλὸς ἀπὸ λίμνη ποῦ ἦτον, ἔργον καρποφόρος πεδιάς καὶ τρέφει τὰ παρακάτω χωριά.

Ἀπὸ τὴν **Στενὴν Μοῖρα** ἕως τὸν Λακκιῶτικον γῦρον, ποῦ εἶνε τὰ σπείτια τοῦ Χατζημιχάλη καὶ ὁ σταθμὸς τῆς χωροφυλακῆς, ὅπου ἔμελλε νὰ διανοικηροῦσόμεν, εἶνε περισσότερο ἀπὸ μιὰς ὥρας δρόμος. Ὁ ἥλιος εἶχε φύγει, ἄρχισε νὰ σουρουπῶνῃ, καὶ εἰς τὸ ὕψος ὅπου ἐβρισκόμεθα ἐγίνετο ἐπαισθητὸν τὸ ψῦχος· δι' αὐτὸ ἐδιαζόμεθα νὰ φθάσομεν ὑπὸ στέγῃ.

Εἰς τὰς 6 1)2 μ.μ. ἐμπήκαμεν εἰς τὸν σταθμὸν τῆς χωροφυλακῆς. Ἐκεῖ ἐθρήκαμε τρεῖς χωροφυλάκας καθισμένους τρυγῶρα ἀπὸ ἕνα τραπέζι, ὅπου ἔκαε **λυχνάρι** καλὰ καὶ ζωηρὰ παιδιὰ. Ἡ πρώτη μου δουλειὰ ἦταν νὰ θράλω ἀπὸ τὴν θαλίτσα τὴν πισίλια μετὰ τὸ λίγο κονιάκ, ποῦ εἶχαμεν ἀκόμη, καὶ νὰ πιῶμε ὅλοι ἀπὸ ἕνα ποτηράκι, διὰ νὰ ζεσταθοῦμε. Ἐδινχῶς ἔκαε καὶ φροιά σὺν τῷ ζῆλῳ. Πεινούσαμε ὅμως καὶ ὅλας. Εἶπα λοιπὸν στοὺς χωροφυλάκας: «Μήπως ἔχετε τίποτε φραὶ νὰ μᾶς δώσετε, γιατί πενᾶμε; ἐρχόμεσθε ἀπὸ τὴν Ἁγία Ρομυέλη». «Ἐμεῖς τώρα δὲ ἐφάγαμε, θροσῶτες πατάτες. Παιάτες ἔχουμε ὄσες θέλετε, καὶ γρηγορὰ θὰ εἶνε θροσμένες, ἔχουμε καὶ κορυμμένα, μόνον κρασί ποῦ δὲν ἔχουμε». Ἐμεῖς καταπιῶμε, προῦ, μεσημέρι καὶ θρόδο νὰ τρώμε πατάτες. Τὸς παρακάλεσα λοιπὸν νὰ μᾶς θροσῶναι πατάτες. Σὲ μιὰ γωνίᾳ τοῦ κτιρίου ἦτο μέγας σποδὸς πατάτες, παραπάνω ἐπὶ 500 ὀκάδες.

Νὰ σᾶς περιγράψω τώρα τὸ κτίριον, τὸ ὅποιον εἶχαν ἕνα μόνον γῦρον. Ἐσοπερικῶς ἔχει μᾶκρος 10 περίπου μέτρων, πλάτος 6 μ. καὶ ὕψος 3 1)2 μ. Οἱ τοῖχοί του, κτισμένοι ξερολιθία, χωρὶς λάσπη, ἔχουν πάχος 1 μέτρον, ὁ τοῖχος, ὅπου εἶνε ἡ πόρτα, ἔχει πάχος μ. 1.50. Ἡ χα-

μηλὴ καὶ στενὴ πόρτα ἔχει χόνδρος 10 ἑκατοστῶν. Στὴν γωνία κοντὰ τὴν πόρτα εἶνε τὸ τζάκι. Εἰς τὸν ἀπέναντι μακρὸν τοῖχον εἶνε ἀραδιασμένα τὰ τρία κροεβάτια, δηλ. τρία σανίδια ἐπάνω σὲ 2 στρίποδα καὶ δύο κροεβῆδες διὰ κάθε στρατιώτη.

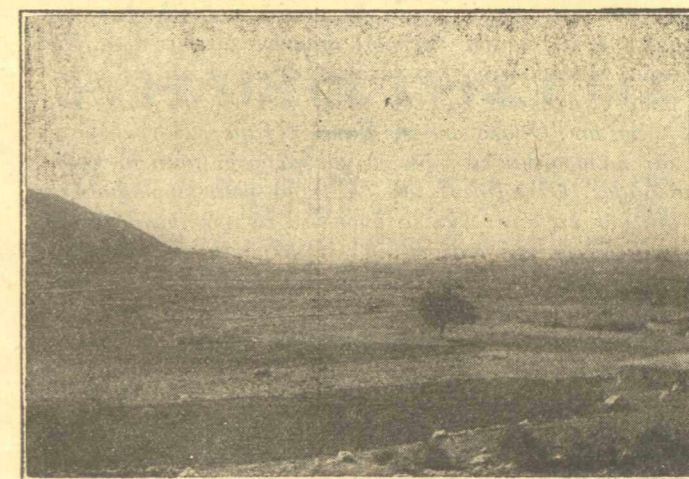
Ἡ ἄλλη ἐπίπλωσις εἶνε ἕνα τραπέζι χονδρὸ, 4—5 σκαμιά καὶ δύο **λυχνάρια**. Σανίδια δὲν εἶχε τὸ πάτωμα, σκέτο χῶμα.

Μὲ κροεβῆτες ἐπεράσαμε τὴν ὥρα, ὡς ποῦ νὰ θροσῶναι οἱ πατάτες. Τὲς ἐσφουδίασαμε, τὲς ἀλατίσαμε καὶ ριχτήκαμε ἀπάνω τοὺς σὰν τοὺς λίκους. Παίξεις μετὰ τὴν πείνα;

Ἐρώτησα τοὺς χωροφυλάκας, ἂν ἔχουν ἐδῶ ἐπάνω κροεβῆτες ἐνομοιοτρόχην. Μοῦ εἶπαν, πῶς αὐτὸς, ἐκεῖ κοντὰ, ἔχει ἰδιαιτερο σπιτάκι, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶνε **Σαββατόθροδο**, ἐπῆγε κάτω εἰς τοὺς Λάκκους καὶ εἶσι ἔμεῖς θὰ κοιμηθοῦμε σὺν τοῦ δωματίον του· ὁ ἀγωγιάνης θὰ κοιμηθῇ μετὰ τοὺς. Στὲς 9 1)2 μᾶς πῆγεν ἕνας χωροφυλάκας ἐκεῖ. Στὸν δρόμον ἐνομοιοτρόχια, τέτοιον κροε εἶχε. Παγωνία ἦτο καὶ στὴν κάμερα. Ἐπλάγισαμε μετὰ τὸ ρουχὰ μας καὶ μετὰ ὅσες τὲς δύο χονδρὲς πατανῆς δὲν ἤμπορεσα νὰ ζεσταθῶ. Μέσα Ὀκτωβρίου, 1050 μέτρα ὑπὲρ τὴν θάλασσαν, καὶ δίπλα τὰ **Λευκὰ Ὄρη!** Τέλος ἀποκοιμήθηκα.

Πρέπει τώρα νὰ σᾶς περιγράψω τὴν στέγην τοῦ Σταθμοῦ. Αὐτὴ ἐκίνησε τὸ ἐνδιαφέρον μου ἀκόμη περισσότερο ἀπὸ τὸ ἐσφουδισμένον καὶ πεσμένον κροεβῆτες, ποῦ εἶδα κοντὰ σὺν **Κολαροδάτῃ**.

Εἰς τὸ μέρος τοῦ γῦρου τοῦ Σταθμοῦ εἶνε χᾶμω στὴ γῆ μία πλάκα, μετὰ στρογγυλὸ, σπῆδὸν θαλοῦλωμα. Ἐπάνω εἰς αὐτὴν στέκει ἕνας χόνδρος κορυμνὸς κροεβῆτες σὰν ἐκείνο τὸ μακαρίτικο. Ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ διχάλι, ποῦ σχηματίζεται ἀπὸ δύο κλαδιά, εἶνε περασμένον ἕνα χονδρὸ τετραγώνον ξύλο, ἀπὸ κροεβῆτες καὶ αὐτὸ, πάχος 20—25 πόγων καὶ μᾶκρος 2 τοῦλάχιστον μέτρων.

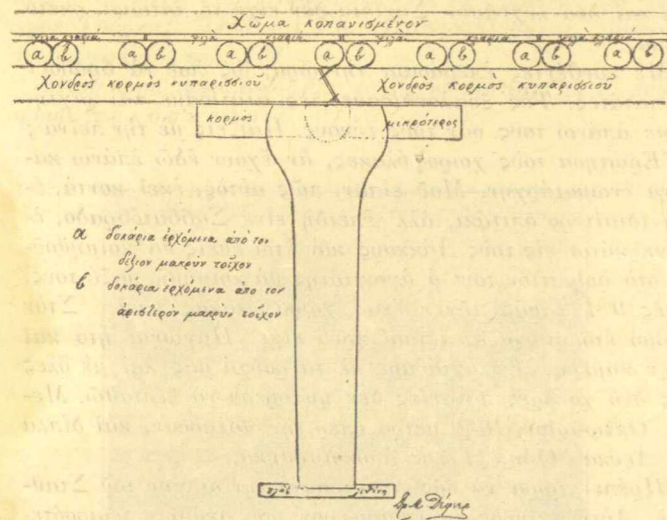

Τὸ βορειοδυτικὸν ἄκρον τοῦ Ὀμαλοῦ

Ἐπάνω εἰς αὐτὸ ἀκουμποῦν δύο μακρὰ καὶ χονδρὰ δοκάρια κροεβῆτες, ποῦ ἔρχονται ἀπὸ τὲς στενὲς πλευρὲς τοῦ κτιρίου καὶ σπῆδον εἰς τὴν μέση τοῦ ξύλου, ἀκριβῶς ἀποπάνω ἀπὸ τὸ διχάλι. Ἀπάνω εἰς αὐτὰ τὰ χονδρὰ πάτερα ἀκουμποῦν λιανότερα δοκάρια, ποῦ ἔρχονται ἀπὸ τὲς μακρὲς πλευρὲς τοῦ κτιρίου. Ἀπάνω δὲ εἰς αὐτὰ τὰ δοκάρια εἶνε κροεβῆτες, τὸ ἕνα κοντὰ σὺν ἄλλο, λιανὰ ξύλα, κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν δύο χονδρῶν δοκῶν. Ἐπάνω σ' αὐτὸ τὸ κροεβῆτες εἶνε θαλμένο ἕνα στροῦμα ἀπὸ πηλῶδες χῶμα, κροεβῆτες καὶ πάχος 15 πόγων.

Αὐτὴ εἶνε ἡ σκεπὴ. Ὅλην αὐτὴν τὴν θροσῆ σκεπὴ καὶ

τὸ παχὺ χιόνι, ποῦ τὸν χειμῶνα ἐπὶ μῆρες πέγει ἐπάνω της, βασταίει ὁ διχαλωτὸς κορμὸς τοῦ χονδροῦ κυλαριοσιού, ποῦ στέχει εἰς τὸ μέσον τοῦ χώρου. Δυστυχῶς δὲν ἐπέτυχεν ἡ φωτογραφία, ἐπειδὴ ὁ χώρος εἶνε σκοτεινός, καὶ δι' αὐτὸ ἔκαμα τοῦτο τὸ σχέδιο.

Ἡ σκεπή τοῦ Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς εἰς τὸν Ὀμαλὸν

Τὴν σχέσιν τοῦ μεσιανοῦ αὐτοῦ σιύλου καὶ τῆς σκεπῆς ἐν γένει πρὸς τὴν ἀρχαίαν ἀρχιτεκτονικὴν θὰ ἐξηγήσω ἄλλῃ φορᾷ.

Ἐξημέρωσεν ἡ Κυριακὴ, 14)27 Ὀκτωβρίου, ἡ δεκάτη ἡμέρα τῆς περιουσίας μας. Ἐτοιμασθήκαμεν καὶ ἐπήγαμεν πέρα σιὸν Σταθμὸν. Ἐκεῖ ἐρώτησα τοὺς χωροφύλακες, ἂν αὐτοὶ οἱ τζοπάνηδες, ποῦ μένουσιν σιὸν Ὀμαλὸν, πουλοῦν τυρὸν Κορητικόν. Μοῦ εἶπαν, πῶς ἕνας κατέβασεν ἀπὸ τὰς Μαδάρες κάμποσα κεφάλια καὶ θὰ ποντᾷ, μοῦ ἔδειξαν καὶ τὸ σπιτί. Πῆγα λοιπὸν ἐκεῖ καὶ ἀγόρασα δύο κεφάλια. Εἶδα, πῶς εἶχε καὶ ὠραῖες πατάτες, ἀγόρασα καὶ ἀπ' αὐτὰς 25 ὀκάδες, ἀγόρασα καὶ ἕνα σακκί, διὰ τὰ τὰς θάλας μέσα. Ἀπὸ τὸν Ὀμαλὸν ὡς τὰ Χανιά εἶχαμε πλεόν κατήφορον καὶ ἠμποροῦσαν τὰ ζῖα νὰ κουβαλήσουσιν αὐτὸ τὸ πρόσθετο βάρος. Οἱ πατάτες καὶ τὰ τυριά ἦσαν προσημαμένα νὰ σιαλοῦν εἰς τὴν Ἀθήνα, ὅπου ὅλα τὰ τρόφιμα ἦσαν δυσεύροτα, ἄθλια καὶ πολὺ ἀκριβά. Ἡ ἀλήθεια εἶνε, ὅτι σιὴν Κορήτην εἶχαμε ὅλα ἀφθονα, καλὰ καὶ σχετικῶς ὀχι ἀκριβά. Τὰ μαυδαρίνια μάλιστα καὶ τὰ ποριοκάλια ἀγοράζαμεν 40—50 λεπτὰ τὴν ὀκά, ὅσο εἶχε τότε σιὴν Ἀθήνα ἕνα ποριοκάλι.

Ἐγώρια πῶσω σιὸν Σταθμὸν, διὰ νὰ πιοῦμε τζάι κ ο η τ ι κ ὸ, δηλ. ἕνα εἶδος φασκομηλιάς ἀπὸ μαλλοθήρα ἕνα ποτὶν πολὺ ἀρωματωδὸς καὶ θερμαντικόν. Ἡ μαλλοθήρα κατὰ τὸν μακαροῖτην φίλον μου Χέλδραϊχ, ὅστις πολλὰ χρόνια ἦτο διευθυντὴς τοῦ βοτανικοῦ κήπου Ἀθηνῶν, εἶνε ἡ Sideritis Syriaca τοῦ Αἰνῆ. Ὁ Χέλδραϊχ περιηγήθη τὴν Κορήτην ἀπὸ Φεβρουαρίου ὡς Σεπτεμβρίου 1846 καὶ παρετήρησε, συνέλεξε καὶ ἐταξινόμησε περὶ τὰ 1000 εἶδη κρητικῶν φυτῶν. Δύο χρόνια προηγουμένως περιηγήθη τὴν Πελοπόννησον καὶ ἐκεῖ εἶχεν εὑρεῖ τὴν μαλλοθήρα ἐπάνω εἰς τὸν Ταῦρστον καὶ εἰς τὸν Μαλεβὸ (Πάργονα) τῆς Τσακωνίας. Οἱ Τσακῶνες τὴν μαλλοθήρα λέγουσιν αἰζάι Τσακωνικόν. Εἰς τὰ 1875 ἦπια σιὴν αὐτὸ τὸ Τσακωνικὸν τζάι, ἐμάζεψα μιά φορὰ καὶ μονάχος μου τέτοια φυτὰ κοντὰ εἰς τὴν Καστάνισσα (ισα. Γαστενιτσα, ἀπὸ τὸ γάστεινε—κάστανο).

Τότε συνέλεξα 250 περίπου Τσακωνικὰς ὀνομασίαις δένδρων, θάμων καὶ φυτῶν πολὺ ἀρχαῖαι· θὰ τὰς δη-

μοσιεύσω, διὰ νὰ μὴ χαθῆ ὁ κόπος μου.

Ἄφου ἦπιαμε τὸ τζάι, ἐπήγαμεν νὰ ἰδοῦμεν τὸν Χωροφύλακα. Εἶνε μιά σπηλιά 40 περίπου μέτρων μήκους, μάλιστα 5 μέτρα ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, εἰς δὲ τὸ δόριον μέρος αὐτῆς εἶνε μιά τρύπα μεγάλη, ἡ ὁποία σχεδὸν καθέτως καταβαίνει κάτω σιὰ τὰ ἴσθια τῆς γῆς τὰ κροτοπαγωμένα. Τὰ νερὰ, ποῦ καταχρονιάζονται εἰς αὐτὴν, θὰ θραίνουσι ὡς κεφαλόδρομοι κάτω εἰς τὰς Ρίζας ἢ ἀκόμη παρακάτω εἰς τὴν πεδιάδα.

Ἀπὸ τὸν χῶνον ἐπήγαμεν ἐπάνω εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὰ σπιτία τοῦ Χατζημιχάλη Γιάνναρη. Αὐτὸς ἦταν πλάροχηγρος τῶν Λακκιωτῶν καὶ μετὰ τὰ παλληκάρια του ἔλαβε μέρος εἰς ὅλας τὰς ἐπαναστάσεις τῆς Κορήτης ἀπὸ τὰ 1861 ἕως τὰ 1897.

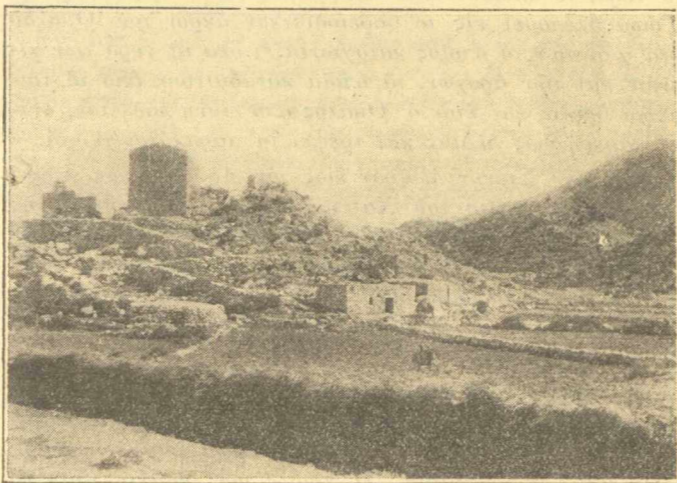
Ἡ ἐκκλησία εἶνε ἀφιερωμένη εἰς τὸν Ἅγιον Περτελεήμονα, ὡς δηλώνει ἡ ἀνωθεν τῆς θύρας ἐπιγραφή: «Ἡγήθησαν 17 Λακκιῶται, ὁ σύντροφός των Χατζημιχάλης ἂν σωθῆ, νὰ κτίσουσιν ἐκκλησίαν. Τὴν ἔκτισαν, ἐνθύμωσιν ἀφίνουσι αἰωνίαν. Μὲ πόσον, πόσον πόρον ἔθλιβεν ὁ ἀπηγῆς Ζυγός των».

Ἐν Ὀμαλῷ Κυδωνίας, Κορήτη, τῆ 16 Φεβρουαρίου 1862»

Ἀφιερωταί

αὕτη ἡ ἐκκλησία καὶ τὰ παραστήματα αὐτῆς τῷ προστάτῃ μου Ἄγιῳ Περτελεήμονι, θανάσιος δὲ μου περιέχονται πάντα συμφώνως τῇ αὐτογράφῳ διαθήκῃ μου, εἰς τὴν κρισιότητα τοῦ παρακειμένου καοῦ, διοικηθήσονται δὲ ὑπὸ τῆς κοινότητος τῆς ἐν ἡ ἐγεννήθην γειτονίας κομοπόλεως Λάκκων. 1901.

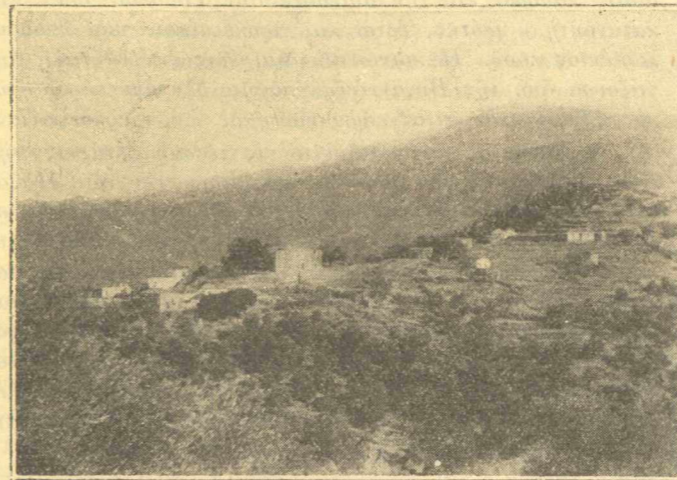
Χατζῆ Μιχάλης Γιάνναρης

Ἡ ἐκκλησία καὶ τὰ σπιτία τοῦ Χατζῆ Μιχάλη

Ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν ἐπιστρέψαμεν εἰς τὸν σταθμὸν. Ἐκεῖ ἐπρογεννηματίσαμεν μετὰ πατάτες, τυρὸν, κουραμάνα καὶ κορὸν νερὸν, ἀπεχαιρετήσαμεν ἔπειτα τὰ καλὰ παλληκάρια καὶ μεσημέρι παρὰ 5 λεπτὰ ἐξελθόμεθα διὰ τοὺς Λάκκους. Ἄφου ἐπεράσαμεν ἀπὸ τὸν χῶνον, ἄρχισε μετ' ὀλίγην ὥραν ἡ ἀνάθασις πρὸς τὸν ἀνέμενον (διάσειλλο) Νεοκασσιόπορον, ὁ ὁποῖος εἶνε 45 μέτρα ὑψηλότερος ἀπὸ τὸ χαμηλότερον σημεῖον τοῦ Ὀμαλοῦ. Ἀπὸ ἐκεῖ κατεβαίνοντες ὁλοένα ἐφθάσαμεν μετὰ μίαν ὥραν εἰς τὸ μικρὸν λεκανοπέδιον Φωκείας. Ἀπ' ἐκεῖ ἐρχίσαν ἕνας κατήφορος ἐπάνω εἰς πολὺ ἀνώμαλον καὶ θραυτῶδες ἔδαφος καὶ ἔπειτα ἐπήγαμεν ὁ δρόμος σχεδὸν ὀριζοντίως ἐπάνω σὲ μιά ὑψηλὴν ὄρη. Κατόπιν ἐφθάσαμεν εἰς μίαν μικρὰν πηγὴν, ὅπου ἐποτίσαμεν τὰ ζῖα. Μετ' ὀλίγα λεπτὰ ἦλθεν ἄλλη πηγὴ. Ἀνάμεσα ἀπὸ τὰς δύο πηγὰς εἶδαμεν ὑψηλὰ

ἐπάνω τὸ χωριὸν Κορώνου. Μετὰ τὴν δευτέραν πηγὴν κατεβήκαμεν ἕνα δασομένο βουνὸν καὶ εἰς τὰς 3 1/4 ἐφθάσαμεν εἰς τοὺς Λάκκους. Ἀπ' ἐξου ἀπὸ τὸ χωριὸν εἶνε ἕνα πολὺ ὁμοιομορφὸ μέρος διὰ τὰς γυναῖκες, θὶαν θέλουσι νὰ πλύνουσι ἀπὸ κάτω ἀπὸ μεγάλα δένδρα δύο κορνοὶ καὶ δύο μεγάλες πέτρινες σκάφες. Ἀπὸ ἐκεῖ κοντὰ ἔκαμεν ὁ νιός μου τὴν μίαν φωτογραφίαν τοῦ χωριοῦ.

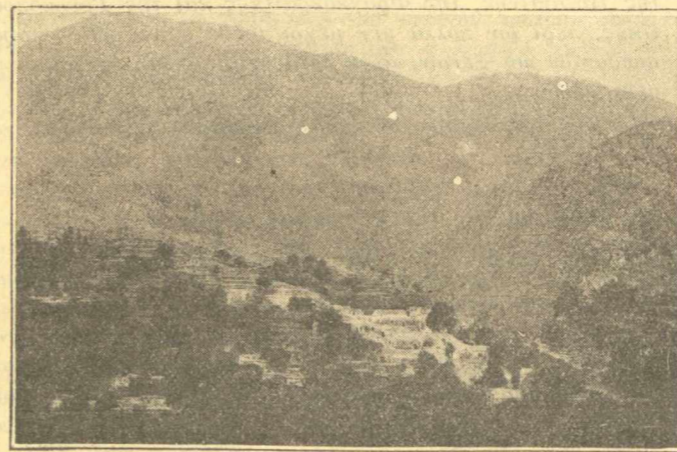
Τὸ χωριὸν Λάκκοι (νοτιὰ ὄψη)

Οἱ Λάκκοι εἶνε κτισμένοι εἰς ὕψος 522 μέτρων. Εἰς τρεῖς ὥρες λοιπὸν εἶχαμε καταβῆ ἄλλα τόσα μέτρα. Εἶνε μεγάλο καὶ ὠραῖο χωριὸν μετὰ 200 περίπου σπιτία καὶ ἔχει ὠραῖους καὶ ἀνδρείους κατοίκους, χαίρεται κανεὶς νὰ τοὺς βλέπῃ. Σήμερον ἦσαν καὶ μετὰ τὰ γιορτιάτικα τους. Χορὸς δὲν ἐγίνετο, ἔνεκα ὁ πόλεμος.

Ἐμπίγαμεν εἰς μιά καλὴ ταβέρνα (καφεσοπιατόριον) καὶ ἐζητήσαμε νὰ φάμεν.

Ὁ ταβερνάρης μᾶς ἔδωσε ὠραῖο κρέον γουρουνοπούλου ψητὸ μετὰ πατατοσαλάτα, τυρὸν καὶ φρυγιά, καὶ καλὸ κρασί.

Στοὺς Λάκκους ἐμείναμε μιάμιση ὥρα. Ἐφωτογραφήσαμεν τὸ χωριὸν καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος.

Τὸ χωριὸν Λάκκοι (βορρεια ὄψη)

Στις 4 καὶ 50 λεπτὰ ἀναχωρήσαμεν, διὰ νὰ φτάσωμεν εἰς τὰ Μεσολά, πρὶν νυχτώσῃ. Ὁ δρόμος διὰ τὰ Μεσολά δὲν εἶνε δύσκολος, ὅλα σιὸν πλάγι γηλόφων. Ἐπροχωρήσαμε γλήγορα καὶ ἀκριβῶς μετὰ μίαν ὥραν ἐμπίγα-

μεν σιὸν χωριὸν. Μᾶς εἶχαν ἐνοστήσει γὰ πᾶμμε σιὸν Ξενοδοχεῖον τοῦ δημάρχου Μεσολῶν, κ. Εὐσταθίου Μπατῆ, ὁ ὁποῖος δίπλα σιὴν ταβέρνα ἔχει τὸ σπιτί τὸν μετὰ ἕνα δωμάτιον ἔπνου διὰ ξένους. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐπήγαμεν καὶ ἐπιτύγαμε καλά.

Ἐτακτοποιήσαμεν τὰς θαλίτσες μας, παρήγγειλα τὸ βραδινὸ φαγὶ καὶ ἔπειτα ἐκαθήσαμεν ἔξω νὰ πιοῦμεν ἕνα καφέ. Ἀὐν ἐπέρασαν πολλὰ λεπτὰ καὶ ἐκάθησεν ἕνας κοντὰ μας καὶ ἔπειτα ἦλθε καὶ δευτέρος. Ἡ περιέργεια εἶνε μεγάλο πρᾶγμα. Ἦθελιν οἱ ἄνθρωποι μετὰ τρόπο νὰ μάθουν, ἀπὸ ποῦ ἐρχόμεθα, ποῦ πηγαίνομεν καὶ τί δουλειὰ κάνομεν. Τοὺς ἐρώτησα καὶ ἐγὼ διὰ τὸ χωριὸν τους, πόσους κατοίκους ἔχει, τί παράγει καὶ ἂν ὑπάρχουσι ἐδῶ ἀρχαῖότητες. Ὁ μεγαλειότερος τῶν δύο μοῦ εἶπε, πῶς ἐπᾶνω σιὴν κορυφὴν τοῦ λόφου εἶνε κάστρο ἀρχαῖον μετὰ κυκλώπεια τεῖχη καὶ πῶς εἰς τὸ χωριὸν ποῦ θροισκόμεθα, ἦταν ἡ ἀρχαία Κεραία, καὶ πῶς τὰ νερὰ ποῦ ἀκούουσι νὰ τρέχουσι, εἶνε ὁ Κερίτης.

Τοῦ ἀπύρνητα οὐ ἐγὼ ἔχω ἄλλην γνώμη. «Νομίζω, εἶπα, ὅτι ἡ ἀρχαία πόλις, τῆς ὁποίας τὰ τεῖχη εἶνε παραπάνω ἀπὸ τὰ Μεσολά, ἦτο ἡ Ριζηρία, διότι Ρίζαι ἐκαλοῦντο εἰς τὴν ἀρχαιότητα, ὅπως καὶ σήμερον, τὰ ἀντερείματα, αἱ ὑπόρεια, αἱ ρίζες τέλους πάντων τῶν Λευκῶν Ὀρέων, ὅπου κείνται σήμερον τὰ χωριὰ Λάκκοι, Μεσολά καὶ Θέρισον. «Δὲν ἔχετε δίκαιον», μοῦ ἀπαντᾷ, «ἐδῶ ἦταν ἡ Κεραία, ἀφοῦ καὶ τὸ Ξενοδοχεῖον τοῦ Δημάρχου ἔχει τὴν ἐπιγραφήν «Κεραία». «Τότε, φίλε μου, πᾶσω πᾶσσο! Ἄφου τὸ λέγει ἡ ἐπιγραφή τοῦ Ξενοδοχείου, δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ ἦταν ἡ Κεραία». Καὶ εἶτι ὁ ἄνθρωπος ἐμείνεν ἐνχαριστημένος. «Βλέπετε, ἐμεῖς εἴμαστε ἐπιτόπι, τὰ ξέρομε καλλίτερα!»

(Ἀκολουθεῖ)

Ἡ ΗΛΙΚΙΑ ΤΗΣ ΓΗΣ

Τὸ ζήτημα περὶ τοῦ πότε ἤρχισε νὰ σχηματίζεται ὁ γλοῖος τῆς Γῆς, ἦτοι πόση δύναται νὰ εἶνε ἡ ἡλικία αὐτῆς, ἐπῆρξε καὶ ὑπάρχει πάντοτε τὸ ἀντικείμενον μελέτης τῶν φυσιοδιφῶν καὶ ἐπιστημόνων. Τὰ συμπεράσματα εἰς τὰ ὁποῖα ἐφθάσαν μέχρι τοῦδε αἱ ἔρευναι τῶν διαφόρων γεωολόγων, ἰδίως τοῦ Τζόλν, τοῦ Κάλβιν καὶ τοῦ Στροντ, δὲν εἶνε δεδαίως ἀναμφισβήτητον ἀσφαλείας, παρονοῦσι δὲ τοσαύτην καταπληκτικὴν διαφορὰν εἰς ἀριθμοὺς ἐτῶν, ὥστε ἐπιτρέπεται ἡ γνώμη ὅτι οἱ ὑπολογισμοὶ των εἶνε μᾶλλον ἀνθαίρετοι, καίτοι σιηρίζονται, κατὰ τὸ γαινόμενον τοὺλάχιστον, καὶ ἐπὶ θετικῶν ἐπιστημονικῶν βάσεων.

Ἐν τοῦτοις ὑπάρχουσι διδόμενα τινὰ ἐπιτοποντα νὰ σχηματισθῆ, ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦτου βάσιμος τις γνώμη, ἱκανοποιούσα ὁποσοδήποτε τὴν περιέργειαν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον. Ἐσχάτως ὁ Ἄγγλος φυσιοδίφης Τζόλν δημοσίευσε κριτικὴν ἀναθεώρησιν τῶν διαφόρων μεθόδων δι' ὧν ἀναζητεῖται ἡ ἡλικία τῆς Γῆς καὶ αἱ σπουδαιότεραι τῶν ὁποίων εἶνε αἱ ἐπόμεναι δύο.

Ἡ πρώτη ἐξ αὐτῶν, τὴν ὁποῖαν ὁ Τζόλν θεωρεῖ ὡς τὴν θετικωτέραν καὶ βασιμωτέραν, φθάνει εἰς τὰ συμπεράσματά της περὶ τῆς ἡλικίας τῆς Γῆς ἐκ τῶν παρατηρήσεων καὶ ὑπολογισμῶν της ἐπὶ τῆς ἄλμης τῶν θαλασσῶν. Ὡς εἶνε γνωστὸν, ἡ ἄλμυρὰ οὐστάσις τῆς θαλάσσης ἀφείλται εἰς τὸ ἅλας, ἐν τῶν στοιχείων τοῦ γήινου γλοιοῦ, τὸ ὁποῖον αἱ βροχαὶ καὶ οἱ ποταμοὶ ἀποπλύνουσι ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐκ τῆς στερεᾶς καὶ παρασύρουσι μετ' ἄλλης λά

σης εις την θάλασσαν. Αρχικῶς τὰ ὕδατα τῶν θαλασσῶν ἦσαν γλυκέα, διότι ὁ σχηματισμὸς των προήλθεν ἐκ τῆς ὑδροποιήσεως τῶν ἀμιῶν, οἵτινες περιέβαλλον τὴν Γῆν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῶν γεωλογικῶν περιόδων τῆς, ὅτε τὸ ἅλας καὶ τὰ λοιπὰ δυσκόλως ἐξαιμιζόμενα στοιχεία τοῦ γῆινου νεφελώματος εἶχαν πλέον πρὸ πολλῶν ἐκατομμυρίων ἐτῶν συμπυκνωθῆ. Ἐχόντες λοιπὸν ὡς δεδομένα ἀφ' ἐνὸς τὸ ποσὸν τοῦ ἐν τοῖς ὠκεανοῖς καὶ ταῖς θαλάσσαις συναθροισθέντος τοιοῦτοτρόπως ἁλατος, τὸ ὅποσον ὁ Κλάρκ, εἰσηγητὴς τῆς περὶ ἧς πρόκειται μεθόδου, ἐπολογίζει εἰς 20 ἐκατομμύρια κυβικῶν χιλιομέτρων καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ ποσὸν τοῦ ἁλατος μὲ τὸ ὅποσον οἱ ὠκεανοὶ πλουτίζονται κατ' ἑτος ὑπὸ τῶν ποταμῶν καὶ τὸ ὅποσον ἐπολογίζεται εἰς 200 κυβικὰ μέτρα, φθάνομεν διὰ μιᾶς ἀπλουστάτης ἀναλογίας εἰς τὸ συμπέρασμα (ἐπὶ τῆ ὑποθέσει ἐν νοεῖται ὅτι οἱ ποταμοὶ παρῆγον ἐξακολουθητικῶς ἀπ' ἀρχῆς τὴν αὐτὴν ποσότητα ἁλατος), ὅτι οἱ ὠκεανοὶ ἔχουν σήμερον ἡλικίαν 100.000.000 ἐτῶν ἀφ' ἧς ἤρξατο ἡ ἀλυσιδὸς οὐστιαίς των. Ἡ μέθοδος ὅμως αὕτη δὲν λύει τὴν ἀπορίαν, πόσα ἐκατομμύρια ἐτῶν προηγήθησαν τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῶν τῶν ὠκεανῶν, καθ' ἣν περιόδον ὁ ἡμέτερος πλανήτης εὐρίσκειτο εἰς ἀερώδη καὶ κατόπιν εἰς διάπυρον κατάσταση.

Ἐτέρα μέθοδος εἶνε ἡ διὰ τῆς καταμετρήσεως τῶν γῆινων στρωμάτων ἐξ ἐπιχώσεων. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν γεωλόγων Γέκν καὶ Σόλλα τὸ πάχος τῶν τοιούτων στρωμάτων εἶνε σήμερον 100 χιλιομέτρα. Τοῦτου δοθέντος, ἐὰν γνωρίσωμεν τὸ πάχος τῶν ἐπιχώσεων, αἰτινες συντελοῦνται θὰ εὑρωμεν κατ' ἀναλογίαν τὸ χρονικὸν διάστημα, ὅπερ ἀπαιτεῖτο διὰ τὰ σχηματισθῆ τὸ ἀνωτέρω ὀλικὸν πάχος τῶν ἐκ τοιούτων ἐπιχώσεων στρωμάτων. Ἐπειδὴ δὲ τὸ πάχος τῶν στρωμάτων, τὰ ὅποια σχηματίζονται ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας εἰς τὰ βάθη τῶν ὠκεανῶν διὰ τῆς βαθμιαίας οὐσοφρέσεως λάσσης εἶνε κατὰ τοὺς πιθανωτέρους ὑπολογισμοὺς μεταξὺ 7—10 ἑκατοστίων τοῦ μέτρου εἰς διάστημα ἐνὸς αἰῶνος, ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ ἐργασία αὕτη τῆς ἐπιστροφῆς ἐξακολουθεῖ κανονικῶς ἐξ ἀρχῆς, φθάνομεν εἰς ἐξαγόμενον ὅμοιον ἐκείνου, τὸ ὅποσον δίδει ἡ διὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ θαλασσοῦ ἁλατος μέθοδος περὶ τῆς ἡλικίας τῆς Γῆς, ἥτοι 100—150 ἐκατομμύρια ἐτῶν.

Διὰ τῆς μεθόδου ταύτης δυνάμεθα ἐπίσης νὰ προσδιορίσωμεν καὶ τὰς ἐποχὰς τῶν διαφόρων γεωλογικῶν περιόδων. Οὕτω π.χ. εὐρίσκομεν ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἔξω ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς τὰ τεράστια σαυροειδῆ ζῶα, ἔχουν παρέλθει 350.000 αἰῶνες καὶ ὅτι τὰ δόξα ἐξ ὧν προέρχονται οἱ γαιάνθρωποι, κατεχώσθησαν εἰς τὰ βάθη τῆς Γῆς πρὸ 50 ἐκατομμυρίων ἐτῶν.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω δύο μεθόδων ἀναζητήσεως τῆς ἡλικίας τῆς Γῆς, ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι, ὡς ἡ διὰ τῆς καταμετρήσεως τῶν οὐτίδων αὐτῆς, δηλαδὴ τῶν ὀρέων καὶ τῶν κοιλιομάτων, τὰ ὅποια ἐσχηματίσθησαν διὰ τῆς βαθμιαίας ἀποψύξεως καὶ οὐστιαίς τοῦ πυρῆος τοῦ ἡμετέρου πλανήτου καὶ ἡ δευτέρα, ὁφειλομένη εἰς τὸν Ἄγγλον χημικὸν Ρούδερφορντ καὶ βασίζομένη ἐπὶ τῆς μελέτης τῶν ἐσχάτως ἀνακαλυφθέντων ραδιοεργῶν οὐμάτων. Ἄλλ' αἱ μέθοδοι αὗται φθάνουν εἰς συμπεράσματα καταπληκτικά, ἀποδίδουσαι εἰς τὴν Γῆν ἡλικίαν ἢ μὲν πρῶτη 10 ἐκατομμυρίων αἰῶνων, ἢ δὲ δευτέρα 710 ἐκατομμυρίων ἐτῶν.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ, ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Ἐξεδόθη πρὸ τινος νέον ἱστορικὸν ἔργον τοῦ κ. Δημητρίου Καμπούρογλου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀθηναϊκὸν Ἀρχαιολογικόν». Ὁ ἀκαταπόνητος ἱστοριοδίφης ἱστορεῖ τὴν ἐπὶ τουρκοκρατίας ὑφισταμένην ἀθηναϊκὴν ἀριστοκρατίαν. Ὡς γνωστὸν οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν διηρημένοι εἰς κοινωνικὰς τάξεις, τὰς ὁποίας οὐ μόνον συνετήθησαν οἱ Τοῦρκοι κατακτηταί, ἀλλὰ ὑπεστήριξαν καὶ τὴν ὑφισταμένην διαβάθμιον, καθόσον εἰς τὴν διάνοιαν τῶν Τοῦρκων δὲν ἦτο κατανοητὴ ἡ ἰσότης, ἔστω καὶ προκειμένου περὶ ὑποδουλωθέντος λαοῦ. Ἡ κοινωνικὴ διαίρεσις ἐν Ἀθήναις, πηγάζουσα ἀπὸ τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς, δὲν ἀνεκκερώθη ὑπὸ τῆς φραγκοκρατίας, ἀρνηθῆσα δὲ ἐπὶ τουρκοκρατίας. Ἡ ἀθηναϊκὴ κοινωνία διηρεῖτο εἰς τέσσαρας τάξεις: τὴν τῶν Ἀρχόντων, τὴν τῶν Νοικοκυραίων, τὴν τῶν Παζαριῶν καὶ τὴν τῶν Ξωιτῶν. Ἡ τῶν Ἀρχόντων, περὶ ἧς πραγματεύεται τὸ βιβλίον τοῦ κ. Καμπούρογλου, ἀπετελεῖτο ἐκ δώδεκα οἰκογενειῶν, τῶν παλαιότερων τῆς πόλεως. Ἐκ τούτων ἡ τῶν Μπενιζέλων ἢ Βενιζέλων καὶ τῶν Χαλκοκονδύλων ἦσαν γνωσταί καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Ἀιζαριώλων, τῆς Φλωρεντινῆς ἐκείνης οἰκογενείας, ἣτις ἠγεμόνευσεν ἐν Ἀθήναις, καὶ ἣτις εἰλκνεσε τὰς οὐσυχασίας τοῦ λαοῦ. Ἄλλαι οἰκογένειαι ἦσαν Βυζαντιναὶ καὶ ἄλλαι ἐδημιουργήθησαν ἐν τῷ μεταξῷ.

Τὸ ἀθηναϊκὸν ἀρχαιολογικὸν δὲν εἶχε οἰκόσημα, ἀλλὰ διετήρει τὸ ἐθνικὸν σύμβολον τοῦ δικεφάλου αἰετοῦ, τὸν ὅποσον εὐρίσκει τις εἰς τοὺς οἰκογενειακοὺς τῶν τάφους.

Ἐκ τῆς τάξεως ταύτης προήρχετο ἡ τοπικὴ διοίκησις τῶν Ἀθηναίων, ἣτις ἐκαλεῖτο Δημογεροντία, ἀνεουμένη ἐπιτοῖς, ἀλλὰ πάντοτε ἐκ τῆς τάξεως ταύτης. Οἱ ἄρχοντες ἔφερον ἰδίαν σιολήν, τὴν δὲ Δημογεροντίαν ἐξέλεγον οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν δύο ἐπομένων τάξεων καὶ μετὰ τὴν ἐκλογὴν ἐγένετο διαδήλωσις, ἔχουσα ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς ἐκλεγέντας, ἣτις περιήρχετο τὰς κυριότερας ὁδοὺς τῆς πόλεως, πρὸς ἐπισημοποίησιν τῆς ἐκλογῆς.

Ὁ κ. Καμπούρογλου ἐρευνῶν πᾶσαν πηγὴν ἀσχολεῖται κυρίως περὶ τῆς οἰκογενείας τῶν Μπενιζέλων, ἐν τῷ ἐκδοθέντι πρῶτῳ μέρει τῆς μελέτης του, βιογραφῶν τοὺς κυριότερους ἀντιπροσώπους αὐτῆς. Τὸ ἔργον, πολλῆς σπουδαιότητος, συμβάλλει μεγάλως εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν ἠθογραφίαν τῆς πόλεως κατὰ τὰς τρεῖς περιόδους αὐτῆς, τῆς Βυζαντινῆς, τῆς Φραγκοκρατικῆς καὶ τῆς Τουρκοκρατικῆς, περὶ ὧν πολλὰ μὲν μέχρι τοῦδε ἐγράφησαν παρὰ ἡμεδαπῶν καὶ ξένων, ἀλλὰ σκιαζονται ἀκόμη πλείστα σημεῖα αὐτῶν. (Θ. Β.)

—Εἰς τὸν κῆπον τοῦ Λουξεμβούργου ἐτελέσθησαν τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ διασημοῦ ρεαλιστοῦ μνηστοριογράφου Γουσταῦου Φλωμπέρ, ἐπὶ τῆ συμπληρώσει ἑκατονταετίας ἀπὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. Ὁ Φλωμπέρ ἐγεννήθη τὴν 12 Δεκεμβρίου τοῦ 1821 εἰς Ρονένην καὶ ἀπέθανεν ἐν Κρουασσὲ τὴν 8 Μαΐου τοῦ 1886 Ἐσοπύδασε τὰ πρῶτα γράμματα εἰς τὴν γενέθλιον πόλιν καὶ ἐνεργότατος εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τῶν Παρισίων, χωρὶς νὰ περαινῶσι τὰς σπουδὰς αὐτοῦ. Εἰς τὸ φιλολογικὸν στάδιον ἐνεφανίσθη διὰ τῆς δημοσιεύσεως τῶν «Πειρασμῶν τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου», τῶν ὁποίων ἐδημοσιεύθησαν τὰ δύο μόνον μέρη, τοῦ τελευταίου δημοσιευθέντος μετὰ εἰκοσιν ἔτη. Κατὰ τὸ 1862 ἐδημοσίευσε τὸ περίφημον μυθιστόρημά του τὴν «Σαλαμπὸ» καὶ ὀλίγον θραδύτερον τὴν «Κυρία Μπιοβαρν». Τὰ δύο ἔργα τὰ ὅποια ἀποτελοῦν ὄχι μόνον τὴν δόξαν τοῦ Φλωμπέρ, ἀλλὰ καὶ μίαν ἀπὸ τὰς δόξας τῶν γαλλικῶν γραμμάτων. Καίτοι ὁ Φλωμπέρ ἦτο ἰδρυτὴς τῆς ρεαλιστικῆς σχολῆς, τῆς ὁποίας ὅπαδοι εἰσὶν οἱ μεγαλύτεροι τῶν τελευταίων χρόνων μυθιστοριογράφοι, ἐν τού-

τοὺς δὲν ἐγένετο δεκτὸς εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν, εἰς ἣν τόσαι μειριδιότητες εἰσῆλθον. Προτοῦ οἱ Παριῖοι ἐγείρουσαν τὴν προτομήν του εἰς τὸν κῆπον τοῦ Λουξεμβούργου, ἡ πόλις τῆς γεννήσεώς του ἤγειρεν εἰς αὐτὸν τὸν ἀνδριάντα του.

—Ἡγγέλθη τηλεγραφικῶς ἐκ Παρισίων ὁ θάνατος τοῦ διασημοῦ Γάλλου συνθέτου Σαιν-Σάνς, ὅστις πρὸ διετίας ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας ἐγένετο δεκτὸς μετὰ τοσοῦτων τιμῶν καὶ πρὸς τιμὴν τοῦ ὁποίου τὸ Ὁδεῖον Ἀθηναίων ἔδωκε συναλίαν ἐν τῷ ἀρχαίῳ θεάτρῳ. Ὁ Σαιν-Σάνς ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις κατὰ τὸ 1835, διεκρίθη δὲ ἀρχικῶς ὡς ἐκτελεστὴς θερμοκεντρικῶν μελωδιῶν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Σουλίου τῶν Παρισίων, ὅστις κέκηται τὸ μέγιστον καὶ τὸ ἄριστον ὄργανον τοῦ κόσμου, οὗτως αἱ σύριγγες ἀνέχονται εἰς ἐννέα χιλιάδας. Κατὰ τὰς ἡμέρας καθ' ἃς ἐξετέλει τὰς θερμοκεντρικὰς μελωδίας ὁ Σαιν-Σάνς, καίτοι ἡ εἰσοδος ἦτο δι' εἰσιτηρίων εἰς τὸν παμμέγιστον ναὸν, τοσοῦτε πληθῶς συνέρρεεν, ὥστε πολλάκις δὲν εἴησθεν οὐδὲ ἡ παραμικρὰ θέσις. Τὰ κάλλιστα τῶν μελοδραμάτων του εἶνε ὁ «Συμφῶν καὶ ἡ Δαλιδῶ», «Οἱ Βάρβαροι», «Ὁ Ἑρρικός Η'», «Ὁ Ἀσκάνιος», «Ἡ Φρόνη» καὶ πλείστα ἄλλα, πρὸς δὲ πλείστα μουσικὰ ἔργα διὰ κλειδοκόμβου, βιολίων. Διακρίνονται μεγάλως αἱ θερμοκεντρικαὶ του μελωδία δι' ὄργανον, καὶ συμφωνίας, ποιήσεις, ὡς «Ἡλακίτης τῆς Ὀμφάλης», «Ὁ Φαέθων», ἡ «Νεότης τοῦ Ἡρακλέους» κλπ. Ἐπίσης συνέγραψε τὴν «Ἀρμονίαν καὶ τὴν μελωδίαν», ἔν ἐκ τῶν σοφωτέρων ἔργων τοῦ αἰῶνος. Ἡ μουσικὴ του εἶνε θαυμασία, τὸ ὕψος πλήρες ζωῆς, καθαρῶς γαλλικὸν καὶ ἐκίκατον μελωδικῆς κομψότητος. Ὁ Σαιν-Σάνς, ὁ μέγιστος τῶν συγχρόνων μουσικῶν τῆς Γαλλίας, ἔτρεφεν ἐξαιρετικὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ὄνειροπόλοι νὰ ἐπισκεφθῆ αὐτήν. Εἰς τὸ ὄγδοηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του ἐπισκέφθη αὐτήν, ἐθεώρει δὲ τὴν εὐνχεστέραν ἡμέραν τῆς ζωῆς του, ὅτε ἐν τῷ ἀρχαίῳ θεάτρῳ τῷ ἀνευμήθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τιμαὶ ἀντάξια πρὸς τὸν ἔνδοξον καλλιτέχνην.

—Ὁ διάσημος Ρώσος διηγηματογράφος Μάξιμος Γόγκν, ὅστις εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ μπολσεβικικοῦ καθεστώτος ἐγένετο ὑπουργὸς τῶν Καλῶν Τεχνῶν, εὐρίσκειτο πάσχων ἐν Βερολίνῳ. Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀγωνίζεται ὑπὲρ τῶν ἀρχῶν τῶν Μπολσεβίκων. Ἐν τούτοις εἰς τὰς νέας αὐτοῦ ἀνακαινώσεις ἐπιστηρίζεται ὅτι αἱ παρατηρηθεῖσαι ἀκρότητες ἐν Ρωσσίᾳ ἦτο φρικτὴ συνέπεια, τὴν ὅποιαν ὠφελεῖ νὰ διέλθῃ ἡ χώρα διὰ τοῦ σταδίου τοῦτου. Ἀλλὰ σὺν τῷ χρόνῳ, κατεναζόμενον τῶν φιλογερῶν παθῶν, ὁ σοβιετισμὸς θὰ καταλήξῃ εἰς ἄκρως φιλελευθέρων δημοκρατίαν, ὅτε ὁ ρωσικὸς λαὸς θὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἱστορικὴν αὐτοῦ ἀποστολήν, συμφάτως πρὸς τὰς θεωρίας τῶν βλασοφίλων.

—Εἰς τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων ἡ ἔγκριτος καλλιτέχνης κυρία Φλωρᾶ—Καραβία ἐξέδθηκε πλείστα ἔργα αὐτῆς. Ἡ ἐκθεσις αὐτῆς πληροῦται καθ' ἑκάστην κόσμου, θαυμάσιος τὸ τάλαντον τῆς καλλιτέχνης, πλείστα δὲ τῶν ἔργων αὐτῆς ἠγοράσθησαν ἡδῆ.

—Τὴν 12ην τρέχοντος ἐπανελήθησαν αἱ συναυλιατικαὶ Ἀθηναϊκῆς Μανδολινατάς, ἐνὸς τῶν ἀρχαιότερων μουσικῶν σωματείων τῆς πρωτευούσης.

—Εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ἐκδοτικοῦ Οἴκου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἤρξατο ἐπιστημονικαὶ καὶ λογοτεχνικαὶ συναθροίσεις, εἰς ἃς γίνονται ἐπιστημονικαὶ καὶ φιλολογικαὶ ἀνακαινώσεις. Τὴν ἔναρξιν ἔκαμεν ὁ κ. Δημήτριος Καμπούρογλος ἀνακαινώσας τὰς ἐρεῖνας του προκειμένου περὶ δύο φραγκικῶν οἰκισμῶν εὐρισκομένων εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Χαράλαμπος καὶ Ἡλία. Κατὰ τὴν γενομένην ἀνακαινώσιν τὰ οἰκόσημα ταῦτα ἀνήκουσι τὸ μὲν πρῶτον, τὸ παριστάνον μαῦρον λέοντα, εἰς τὸν Φλωρεντινὸν οἶκον τῶν

Ἀιζιριώλων, τὸ δὲ ἕτερον εἰς τὸν οἶκον τοῦ Γενοῦσιοῦ οἴκου τῶν Σαινόλα, ὅστις ἀπὸ τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς ἐσχημάτισεν ἐμπορικὴν ἀποικίαν ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τούτων ὁ κ. Καμπούρογλος συμπεραίνει ὅτι ὁ ναὸς οὗτος ἦτο ἀρχικῶς φραγκικὸς, ἐγένετο δὲ σὺν τῷ χρόνῳ ὀρθόδοξος. Τὸ ἐκλεκτὸν ἀκροατήριον ἀποτελούμενον ἀπὸ ἀνδρῶν ἀσχυρομένων εἰς τὰ γράμματα καὶ ἰδίως φιλοσόφων, ἐχειροκρότησε θερμῶς τὸν Ἀθηναῖον ἐρευνητὴν, εἰς ὃν τόσας ὀφείλει ἡ ἱστορία τῶν Ἀθηναίων συμβολὰς.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Κατὰ τὴν διακομὴν βοηθημάτων πρὸς τοὺς τραυματίας προσερχομένον ἐξ Ἀμερικῆς εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀπόλλωνος γραφεῖον τῆς ἐπιτροπῆς, εἰσῆλθον διὰ τῆς θύρας τρεῖς ἄγνωστοι, καὶ ἀφ' οὗ ἐπειθήσαν κατὰ τῶν δεσποινίδων Πανταζίδου καὶ Ρομποτσάνου, τραυματίστας αὐτὰς διὰ ροπαλοῦ, ἐσυροδόλησαν κατ' ἐπανάληψιν καὶ ἐτραυματίσαν τὸν ναύαρχον κ. Κουντουριώτην καὶ τὸν ταμίαν τῆς ἐπιτροπῆς κ. Πάλλην. Εὐτυχῶς τὰ ἐπενεχθέντα τραύματα δὲν εἶνε ἐπικίνδυνα. Ἡ καταδικωτικὴ ἀρχὴ καταγίνεται εἰς ἀνακάλυψιν τῶν δολοφόνων.

—Ἀπεφασίσθη ὅπως ἐγκατασταθῶσι χίλιοι μὲν πρόσφυγες ἐκ Κιλικίας εἰς Λάρισα, ἑκατὸν δὲ οἰκογένειαι εἰς Κρήτην.

—Εἰς τὸν παράδεισον τοῦ Ζαπτείου πρόκειται νὰ εἰσαχθῆ ἡ ἰσχύουσα καὶ ἐν Εὐρώπῃ συνήθεια, τῆς πληρωμῆς δεκαλέπτον διὰ τοὺς θέλοντας νὰ καθήσουν ἐπὶ τῶν μάγκων, αἱ εἰσπράξεις θὰ διατίθενται πρὸς ἐξωραϊσμὸν τοῦ κήπου. Μίαν παρατήρησιν ἔχομεν νὰ κάμωμεν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Ἐν Εὐρώπῃ εἰς τοὺς κήπους καὶ εἰς τὰ πάγκα πληρώνουν μὲν, ἀλλὰ μόνον οἱ καθήμενοι εἰς εἰδικὰ καθήματα οἰδηρᾶ. Οἱ μάγκοι εἶνε ἄνευ διατιμῆσεως, διατίθενται διὰ τὸν λαὸν καὶ πᾶς τις κἀκηται ἄνευ πληρωμῆς.

—Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κατηρτίσθη νομοσχέδιον περὶ φορολογίας τῶν χαρτοπαικτικῶν λεσχῶν. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου τοῦτου ἐπιβάλλεται φορολογία ἐπὶ τῶν χαρτοπαικτικῶν κερδῶν 40 ο)ο ὑπὲρ τοῦ δημοσίου καὶ 10 ο)ο ὑπὲρ τῶν δήμων καὶ τῶν κοινοτήτων.

—Ὁ πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας κ. ντὲ Μπιγὴ ἀνεχώρησεν εἰς Μασσαλίαν διὰ τοῦ ἐπερωκωραίου «Πατρὶς». Ὁ κ. πρεσβευτὴς ἐγγώρισεν πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν ὅτι θὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ ὁ ἐπιτετραμμένος κ. Τριγιέ.

—Κατὰ τοὺς δημοσιευθέντας στατιστικὸς πίνακας τῶν ἀπολειῶν τοῦ τελευταίου πολέμου ἐν Γαλίᾳ, αἱ ἀσικαὶ τάξεις ἐδοκιμάσθησαν μεγάλως. Παρέσχον αὐταὶ τὸ σύνολον τῶν ἀξιοματικῶν ὄλων τῶν βλαῶν, εἶνε δὲ γνωστὸν ὅτι οἱ ἀριθμοὶ τῶν φονεθέντων ἀξιοματικῶν εἶνε τεράστιοι. Ἐκ μὲν τῶν ἀξιοματικῶν ἐφονεύθησαν 18.5 ο)ο, ἐκ δὲ τῶν ἀπλῶν στρατιωτῶν 16 ο)ο. Τὸ περικτὸν ἰδίως ἀπώλεσε τὰ 29 ο)ο. Οἱ ἄνδρες ἰδίως τῶν ἐλευθερίων ἐπαγγελματικῶν κυριολεκτικῶς ἐθεορίσθησαν. Πρὸς δὲ ὁ πόλεμος ἐπλούτισεν τοὺς ἀγρότας καὶ ἐπιώχνησε τοὺς ἀστούς.

—Φαίνεται ὅτι οἱ χοροὶ φῶξ-τροῦ, σίμν, οὐδὲν στέπ καὶ

τὸ ἰσπανικὸν σοῖς ἀπερχαίωθησαν. Εἰς τοὺς χοροὺς τῶν Παρισίων καὶ τοῦ Λονδίνου εἰσάγεται νέος χορὸς κυλούμενος «μπαλασέλο», δημιουργηθεὶς ὑπὸ τοῦ χοροδιδασκάλου Παρέν. Πρὸς διάδοσιν τοῦ χοροῦ τούτου συνεκλήθη ἡ χορευτικὴ ἀκαδημία καὶ ἐνώπιόν της ἐγένοντο τὰ πειράματα τοῦ νέου χοροῦ, ὑπὸ τοὺς ἤχους μεθυστικῆς ὀρχήστρας. Περιττὸν νὰ σημειώσωμεν δι' ὅλοι ἐπεδόθησαν εἰς ἀσκήσεις τοῦ «μπαλασέλο», ὅπερ θὰ κυριαρχήσῃ εἰς τοὺς χειμερινοὺς καὶ ἑαρινοὺς χοροὺς τῶν δύο πρωτευουσῶν. Καλῶς νὰ τὸ δεχθῶμεν.

—Ἡ οὐσιαστικὴ ἐπιτροπὴ πρὸς μελέτην ἰδρύσεως σχολείων καθ' ὅλον τὸ κράτος συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τῆς ὑγιεινῆς, ἐπέβαλε τὴν ἐκθεσίαν της. Διὰ τὴν οἰκοδομίαν τῶν σχολείων ἀπαιτεῖται δαπάνη 200.000.000 δρ. Ὡς ἐκ τοῦ μεγάλου ποσοῦ τὸ κράτος παρητήθη τῆς ἰδέας ταύτης.

ΧΑΡΟΣ-ΠΟΛΕΜΟΣ

Ὁ Χάρος μὲ τὸν Πόλεμον
Κοιμοῦνται πλάι πλάι
Καὶ πλάι πλάι ξαγροπνοῦν
Κι' ἓνας τοῦ ἄλλου λέει
Γιὰ δὸς μου Χάρε τὸ χωρὶ
Νὰ ἰδῶ τὸ τ' ἔχεις γράφει,
Τί πῆρες ὅπου διάβηκες
Καὶ πόσοι μένουσιν πίσω.

Κι' ὁ Χάρος ἀναστήραζε
Βαρυνγεφιασμένους
Κι' ἀνταπαντᾷ σὸν Πόλεμον
Καὶ σὸ χαμὸ τοῦ κόσμου
Ἔλα νὰ πάμε σὸ χωριὰ
Στοὺς κάμπους, σὲ λαγκάδια,
Νὰ ἰδῆς μονάχος καὶ νὰ πῆς
Τὸ τί κατὸ ἔχω κάνει!

Κι' ἀγκαλιασμένοι κίνησαν
Σὰν τοῦ Βορείου τὸ πείσμα
Κι' ἀνέβηκαν σ' ἓνα θουνὸ
Ψηλὸ μαρμαροβοῦνι
Καὶ βλέπαν χῶρος καὶ χωριὰ
Μεγάλες πόλιντες,
Κι' ἔλεγον καὶ λογάριάζαν
Σὰν ἀδελφοὶ καὶ φίλοι.

Κι' ὁ Χάρος χαμογέλασε
Καὶ λέει σὸ σὺντροφὸ τον
Τὸ βλέπεις κείνο τὸ χωριὸ
Ποῦνε σιμὰ σὸ ρέμμα
Ἀντιπροχτὲς ἐπέρασα
Καὶ τῶρα χαλασμένο
Πόλεμε σὺ τὸ ρήμαξες,
Καὶ τῶχω ἐδῶ γραμμένο!

Ἄδικε, μαῦρε Πόλεμε
Ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια
Ὅπου περνᾶω κι' ὅπου διαβῶ

Ὅπου κι' ἂν σταματήσω
Βρίσκω δικό σου πάτημα
Δικό σου βλέπω διάβα,
Τὸ λέει καὶ τὸ σπαθάκι μου
Ποῦ λάμπει σὰν τὸν ἥλιο.

Ποῖος τῶπε, ποῖος τὸ λόγιαζε
Καὶ ποῖος σὸ τοῦ τον τῶχε
Ψυχοπονιάσης τὰ γενῆ
Ὁ Χάρος μακελλάρης
Τ' ἄκουσ' ἡ γῆ καὶ οἰσίστησε
Καὶ τὰ θουνὰ ραῖσαν
Τ' ἄκουσαν τ' ἀροπέλαγα
Καὶ πνίζαν τὰ καράβια.

Ὁ Χάρος πρωτοπῶνεσε
Γιὰ τὸ χαμὸ, ποῦ βλέπει,
Βάνει φωνὴ κι' ἀκούγεται
Στὴ γῆ σὴν οἰκουμένη
—Σταμάτα πόλεμε σιληρὸ,
Καταλιντὴ τοῦ Κόσμου
Νὰ πρασινίσουν τὰ θουνὰ
Νὰ δγάν' ἡ γῆς χορτάρι.

Σταμάτα, ἄργιε πόλεμε,
Νὰ πάρη ἀνάσα ἡ Πλάση
Νὰ φᾶν ψωμάκι τ' ἄσφανά
Τὰ χέρσα νὰ ὀργώσουν
Καὶ τ' ἄσπαρτα γιὰ νὰ σπαροθοῦν
Καὶ νὰ καλοκαρπίσουν.
Σταμάτα πόλεμε κακὲ
Ὁ Χάρος παραγγέλλει.

Ἔχετε γειὰ λεβέντες μου,
Καὶ γέροι πικραμμένοι
Νυφοῦλες σὰν τὸ κροὸ νερό
Μικρὰ θυζασταροῦδια
Μαννοῦλες μαυρομάντηλες
Γυναῖκες δίχως ἄντρα.
Ἀπόψε πρωτοπῶνεσα
Καὶ κλαίω κι' ἐγὼ μαζὶ σας.

ΣΠΥΡΟΣ ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ

ΠΟΣΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ

ΔΙΑ ΝΑ ΚΑΜΗ ΕΝΑ ΤΗΛ)ΦΗΜΑ ΤΩΝ ΓΥΡΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἔλυσεν ἐσχάτως ὁ ἐν Νέα Ὑόρκη ἀνταποκριτὴς τῶν «Τάιμς» ἀποστείλας τὸ ἐπόμενον τηλεγράφημα:

«Τὸ παρὸν νὰ κάμῃ τὸν γῆρον τοῦ κόσμου», μὲ τὴν παράκλησιν νὰ μὴ σταματήσῃ ἡ ἀποστολὴ του εἰς κανένα σταθμὸν, παρὰ μόνον ὅσον χρόνον θὰ ἀπῆται ἡ περαιτέρω διαδίβασίς του.

Τὸ τηλεγράφημα παρεδόθη εἰς τὸ τηλεγραφεῖον τῆς Νέας Ὑόρκης τὴν 8ην πρωϊνὴν ὥραν καὶ ἐπεστράφη εἰς τὸν ἀποστολέα μετὰ παρέλευσιν δέκα ἕξ πρώτων λεπτῶν. Αἰτῆθη δὲ διὰ τῶν σταθμῶν Ἁγίου Φραγκίσκου, Χονόλου, Μανίλλης, Χογκὼν, Σιγκαπούρ, Μαδρᾶς, Βουδαῖς, Σουεζ, Ἀλεξανδρείας, Γιβραλτᾶρ, Λισσαβῶνος, Ἀζόρας καὶ Ν. Ὑόρκης, διανέσαν ἀπόστασιν 46.000 χιλιομέτρων μὲ ταχύτητα 48 χιλιομέτρων κατὰ δευτερόλεπτον.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΑΓΚΥΡΑΣ,"

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Ν. Σεγκύρο (Ν. 'Επισκοποπούλου)

Μετάφρ. ΠΕΤΡΟΥ ΠΙΚΡΟΥ

«Τὸ Νησί τῆς Ἀγάπης» εἶνε μία ζωντανή περιγραφή μιᾶς φυσικῆς ζωῆς, μὲ ὑγιεῖς ἀπολαύσεις, ἡδονὰς καὶ διασκεδάσεις, εἶνε ἓνα πρῶτον κατηγορητήριον ἐναντίον τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ, τὸν ὁποῖον ἔχει ἐφυλίσει ἡ ὑπερκόπωση καὶ ἡ νευρασθένεια, ἡ πρώτη μὲ τὴν μορφήν τῆς ἐπιστήμης καὶ ἡ δευτέρα μὲ τὴν μορφήν τοῦ ἔρωτος.

Δεμένον τιμᾶται Δρ. 4.15

ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΚΡΙΝΟ

Ἀνατόλ Φράνς

Μετάφρασις ΒΕΛ

Νὰ περιγράψῃ σ' ἓνα μυθιστόρημα τὸν σαρκικὸ ἔρωτα, μ' ὅλο τὸ φοβερὸ ἐγωισμὸ καὶ τὴν ἀτομιστικὴ σκληρότητα ποῦ κλείει μέσα του ἓνα τέτοιο πάθος, νὰ δείξῃ πόσον ἡ ψυχὴς μένου μακρὰ ἢ μία ἀπὸ τὴν ἄλλη σὲ ὠρισμένες ὥρες τῆς ζωῆς, αὐτὸς ἦταν ὁ σκοπὸς τοῦ συγγραφέως καὶ τέτοια εἶνε ἡ βαθειὰ σημασία τοῦ Κόκκινου Κρίνου, συμβολικὸ λουλουδί τοῦ ἀχόρταγου πάθους καὶ ἔμβλημα μιᾶς πολιτείας—ποῦ ἐξελίσσονται οἱ ἔρωτες τοῦ Ἰακώβου καὶ τῆς Τερέζας—τῆς Φλωρεντίας ποῦ μὲ ὡραία χρώματα καὶ περιπέτῃ χάρι περιγράφει ὁ Ἄν. Φράνς.

Συνομιλίες χαριτωμένες, λεπτὴ μέσα στὴν πίκρα τῆς εἰρωνείας, ζωγραφίαι ποῦ τῆς βλέπεις καὶ ποῦ ἡ φωτερὴ τους σκιὰ μιλεῖν στὴν ψυχὴ, σὰν τὰ Φλωρεντινὰ ἐκεῖνα σούρουπα, κι' ὕστερα μιὰ παιγνιδιάρια φαντασία ποῦ θαρρεῖς κι' ἔρχεται νὰ ξεκορμιάσῃ τὰ πεντωμένα νεῦρα τοῦ αἰσθαντικοῦ ἀναγνώστη, κι' ὕστερα σιλουέτες καὶ μονοκονδυλιές, πορτραῖτα ζωντανά, πρωτότυπα ποῦ δίνουν τὴν τέλεια εἰκόνα τοῦ τύπου ποῦ θέλει νὰ χαράξῃ ὁ δαίμονις συγγραφεὺς τοῦ «Πάνου σὲ μιὰ ἀσπρὴ πέτρα».

Δεμένον Δρ. 7.50

Η ΑΛΛΗ

Β. Ρεϊνμπέρν

Μετάφρ. Δίδος ΔΩΡΑΣ

Ἄλλου ζητεῖ κανεὶς τὸν ἔρωτα στὴν ζωὴ καὶ ἄλλου τὸν βρίσκει. Ἄλλη εἶνε ἡ γυναίκα ποῦ ἐρωτεύεται ὁ νέος καὶ ποῦ μὲ τὴ φαντασία του πλάθει χίλια ὄνειρα γλυκὰ κι' εὐτυχισμένα, καὶ ἐν τούτοις ἄλλη εἶνε ἡ γυναίκα ποῦ τὸν νοιώθει, ποῦ τὸν αἰσθάνεται, ποῦ τὸν ἀγαπᾷ καὶ ποῦ μέσα στὸν ἀέραντο ἔρωτά της, βρίσκει τὴν δύναμι νὰ ὑπομένῃ ὡς τὴν ὥρα ποῦ θυσιάζει καὶ τὴν ἀγάπῃ της ἀκόμη γιὰ τὴν ἀγάπῃ τῆς ἀδελφῆς της...

Δεμένον Δραχ. 6.90

Η ΗΓΟΥΜΕΝΗ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟ

Ἐρρ. Μπεϋλ (Σταντάλ)

Μετάφρ. ΚΑ. ΠΑΡΑΣΧΟΥ

Ἡ «Ἡγουμένη τοῦ Κάστρου» εἶνε ἓν ἰταλικὸν χρονικὸν τῶν χρόνων τῆς Ἀναγεννήσεως, τὸ ὁποῖον δισκεύασεν ὁ Σταντάλ καὶ περιέλαβεν εἰς τὸ ἔργον του, τὸ τιτλοφορούμενον «Ἰταλικά Χρονικά». Πρόκειται περὶ ἐνὸς νέου Ἰταλοῦ, υἱοῦ ληστοῦ, ὁ ὁποῖος ἐρᾶται ἐμμανῶς μιᾶς εὐγενούς Ἰταλίδος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τὴν ὁποίαν οἱ γονεῖς τῆς ἐγκλείου εἰς μοναστήριον πρὸς κατάπνιξιν τοῦ ἔρωτός της. Μὲ μοναδικὴν ζωηρότητα ἀπεικονίζει ὁ μέγας συγγραφεὺς εἰς τὸ διήγημα τοῦτο τὰ ἦθη, τὰ ἔθιμα καὶ τοὺς ἀνθρώπους τῆς Ἀναγεννήσεως, τῶν ὁποίων ἐθαύμαζε τὸν ἰσχυρὸν χαρακτήρα καὶ τὰ ἀκόμη ἰσχυρότερα πάθη.

Δεμένον τιμ. Δρ. 6.50

Η ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΟΧΛΩΝ

Γουσταύου Λερπὸν

Μετάφρ. ΙΣΙΔ. ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ

Κάθε ἄνθρωπος ποῦ ἔρχεται σὲ συνάφεια μὲ τῆς ἀνθρώπινος μάζας, μάζας ποῦ πάντὸς ἀποτελοῦνται ἀπὸ λογῆς-λογῆς ἀνθρώπων, δὲν μπορῇ νὰ ἀγνοῇ τὴν περίπλοκην καὶ ἰδιότροπην ψυχολογίαν τοῦ ὄχλου. Τὸ ἄτομον ὅταν σμίγῃ μὲ ἄλλα ἄτομα, χάνει πρὸ τὴν ἀρχικὴν του ψυχολογίαν, γίνεται ἓνα μέρος τοῦ ὄλου, ἓνα μέλος κάποιου θηρίου καὶ τὸ θηρίο αὐτὸ ἔχει δική του ἰδιαιτέρη ψυχολογίαν. Τὸ θηρίο αὐτὸ εἶνε ὁ Ὀχλος.

Δεμένον Δραχ. 6.90

Η ΑΓΑΠΗΜΕΝΗ

Η. Ματζερουᾶ

Μετάφρ. Ν. Γ. ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΥ Υἱοῦ

Ὅσο παράξενο καὶ ἄν φαίνεται, ἐν τούτοις εἶνε ἀλήθεια πὼς ἡ ἀγάπῃ, τὸ ἀλτρουϊτικὸ αὐτὸ αἶσθημα, κρύβει στὰ βῆθη του, τὸν περὶ ἄγριο ἐγωισμὸ καὶ ἡ ἀγαπίσα γυναίκα ποῦ γιὰ τὸν ἀγαπημένον της θυσιάζει τὸ πᾶν, ἔρχεται στιγμὴ νὰ λησμονήσῃ ὅλα καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν ἔρωτά της, ὅταν ὁ ἀχάριστος ἐραστὴς τῆς δὲν ἀρκῆται στὴν αὐθόρμητη ἀγάπῃ της, ἀλλὰ παραφερόμενος ἀπὸ τὴς ὑποψίας ποῦ τοῦ γεννᾷ ἡ ζήλεια, τῆς ἀμφισβητεῖ τὰ περὶ εὐγενικὰ αἰσθήματα. Εἶνε τὸ θέμα ποῦ ἐμπνέει εἰς τὸν συγγραφεὴ τῆς ΑΓΑΠΗΜΕΝΗΣ σεελίδος γεμάτος ἔρωτα, πάθος καὶ αὐταπάρνησι, τὰς ὁποίας εἰς γλαφυροτάτην καὶ πιστὴν μετάφρασιν μᾶς δίδει ὁ κ. Ν. Τσοκόπουλος, προσφέρων διὰ τῆς ΑΓΚΥΡΑΣ εἰς τὸ ἀναγνωστικὸν κοινὸν ἓνα ἀπὸ τὰ ὠραιότερα μυθιστορήματα τῆς Γαλλικῆς φιλολογίας. Δεμένον Δραχ. 5.25